

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Hoitotyön koulutusohjelma / Sairaanhoidaja

Katja Hakala

Sanna Halonen

MILTÄ KOULUNKÄYNTI NÄYTTÄÄ VANHEMPIEN NÄKÖKULMASTA.
KYSELYTUTKIMUS VANHEMMILLE.

Opinnäytetyö 2012

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Hoitotyö

HAKALA, KATJA

HALONEN, SANNA

Miltä koulunkäynti näyttää vanhempien näkökulmasta.
Kyselytutkimus vanhemmille.

Opinnäytetyö

46 sivua + 17 liitesivua

Työn ohjaaja

Eeva-Liisa Frilander-Paavilainen, yliopettaja, SHO, KT

Toimeksiantaja

Voi hyvin nuori! -Hanke, Kotkan kaupunki

Tammikuu 2012

Avainsanat

Vanhemmat, kyselytutkimus, joustava perusopetus, nuoruus, syrjäytyminen

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, vanhempien mielipiteitä siitä, miten joustava perusopetus Kotkassa on vaikuttanut heidän nuorensa elämään ja koulunkäyntiin ja millaisia muutoksia vanhemmat ovat nuorissaan huomanneet koulun aikana ja koulun päättymisen jälkeen. Opinnäytetyö kuuluu Voi hyvin nuori -hankkeeseen, sen tarkoituksena on selvittää nuorten hyvinvointia suomessa.

Opinnäytetyö tehtiin kyselytutkimuksella, joka toteutettiin postikyselynä. Lomakkeita lähetettiin 70, vastauksia tuli muistutuskirjeen jälkeen 20. Vastausprosentti oli 28. Lomake sisälsi monivalintakysymyksiä sekä muutamia avoimia kysymyksiä. Kyselylomakkeen monivalintakysymykset analysoitiin SPSS - tilastointiohjelmalla ja avoimet kysymyksen induktiivisella sisällön analyysillä.

Tutkimuksen tuloksista selvisi, että suurimpia syitä Topparoikka kouluun siirtymiselle olivat luvattomat poissaolot, keskittymisvaikeudet, levottomuus sekä kiistat kotona. Mielenterveysongelmilla sekä rikoksilla ei ollut merkitystä siirtoon. Huomattiin, että tällä hetkellä Topparoikka- koulua käyvien nuorten kouluongelmien selvittely kotona oli vähentynyt, sekä nuorten motivaatio oli noussut. Myös oppimis- ja keskittymisvaikeudet olivat vähentyneet. Vanhemmat olivat hyvin kiitollisia nuorisoryhmän toiminnasta ja toivoivat tällaisia mahdollisuuksia lisää nuorille, joille on tullut seinä vastaan.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Health Care

HAKALA, KATJA

HALONEN, SANNA

What Does Going To School Look Like From Parents' Point Of View. An Enquiry For Parents.

Bachelor's Thesis

46 pages + 17 pages of appendices

Supervisor

Eeva-Liisa Frilander-Paavilainen, Principal Lecturer, PhD

Commissioned by

Voi hyvin nuori- Project, City of Kotka

January 2012

Keywords

Parents, survey, flexible basic education, youth, alienation

The purpose of the present Bachelor's thesis was to study parents' opinions of how the school of flexible basic education in Kotka has affected the lives and studying of their youngsters. What kind of changes have parents discovered in them, both when they have been studying and after the termination of school? The graduate thesis is part of the project called Voi hyvin nuori (Wellbeing among Youngsters), and its objective is to study young people's wellbeing in Finland.

In composing the thesis, a postal enquiry was used. A total of 70 questionnaires were sent out, and 20 responses were received, after a reminder. Thus, the response rate was 28 %. Our questionnaire contained multiple choice questions and some open questions. The multiple choice questions were analysed with the SPSS statistical programme and the open questions by using inductive content analysis.

The findings of the study revealed that the primary reasons for being transferred to Topparoikka school were truancy, concentration problems, restlessness and quarrels at home. Mental health problems or crimes were not linked to transfers. It was noticed that youngsters, who at the moment studied at Topparoikka school more seldom discussed their school difficulties at home, and that their motivation improved up. Learning and concentration problems had also diminished. Parents were very grateful for

the work of the youth group and wished for such opportunities for young people who had been up against to a brick wall.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	7
2	TUTKIMUSONGELMAT	8
3	JOUSTAVA PERUSOPETUS	8
	3.1 Nuorisoryhmä ja JOPE/Topparoikka- koulu	10
4	OPPIVELVOLLISUUS	11
	4.1 Perusopetus	12
	4.2 Koulun ja kodin yhteistyö	13
	4.3 Lastensuojelulaki	13
5	NUORUUS	14
	5.1 Murrosikä	14
	5.2 Ympäristön paineet	15
	5.3 Itsenäistyminen	15
6	NUORTEN HYVINVOINTI	15
	6.3 Mielenterveys	17
	6.4 Päihteet	17
	6.5 Väkivalta	18
7	NUORTEN ARKI	19
	7.1 Kouluviihtyvyys	19
	7.2 Perhe	20
8	TUTKIMUSMENETELMÄ JA KYSELYN TOTEUTUS	20
	8.1 Kvantitatiivinen tutkimus	20
	8.2 Lomakkeen laadinta	21
	8.3 Otanta	22
	8.4 Aineiston analyysi	22
	8.5 Esitestaus	23

8.6 Saatekirje	23
9 KYSELYN TULOKSET	24
9.1 Taustatiedot	24
9.2 Muutos tällä hetkellä koulua käyvillä	28
9.3 Muutos koulun suorittaneiden kesken	32
9.4 Avoimet kysymykset	34
9.5 Yhteenveto	35
10 TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS JA ETIIKKA	38
11 POHDINTA	39
11.1 Tulosten tarkastelu	39
11.2 Tulosten hyödynnettävyys	40
11.3 Oma opinnäytetyöprosessi	41
LÄHTEET	43
LIITTEET	
Liite 1. Tutkimustaulukko	
Liite 2. Kyselylomake	
Liite 3. Saatekirje	
Liite 4. Muistutuskirje	
Liite 5. Muuttujaluettelo	

1 JOHDANTO

Opinnäytetyömme kuuluu voi hyvin nuori hankkeeseen. Hankkeen tarkoituksena on selvittää nuorten hyvinvoinnin rakenteita, kuten elämäntyylejä, arvoja, hyvinvointia, pahoinvointia ja syrjäytymistä. Tavoitteena on yhdessä valtion, kuntien ja kolmannen sektorin kanssa löytää erilaisia keinoja nuorten pahoinvoinnin ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi, sekä hyvinvoinnin lisäämiseksi. Lisäksi hankkeessa pyritään lisäämään nuorten ymmärtämistä, jonka avulla voidaan parantaa heitä koskevia sosiaali- ja terveyspalveluja. (Voi hyvin nuori -hanke, 2010.)

Nuorten syrjäytyminen ja hyvinvointi Suomessa on ollut paljon esillä 2000 luvulla. Meneillään on KASTE -hanke (sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehitysohjelma), jonka tavoitteena on vähentää suomalaisten syrjäytymistä, lisätä terveyttä ja hyvinvointia, parantaa palveluiden laatua ja kaventaa niiden eroja eri kuntien välillä. Hankkeessa tärkeänä osana on lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen. (KASTE 2008–2011, 23–24.)

Vuonna 2010 8. ja 9. luokkalaisille nuorille tehdyn kouluterveyskyselyn mukaan 35 % Kymenlaaksolaisista nuorista tunsivat vaikeuksia opiskelussa, 51 % ei tiennyt, miten voi vaikuttaa koulun asioihin ja 41 % oli sitä mieltä, että koulutyöhön liittyvä työmäärä on liian suuri (Kouluterveyskysely, 2010, 9). Samassa tutkimuksessa käytiin läpi myös lasten perhe- ja elinoloja. Kyselyssä selvisi, että 9 %:lla nuorista ei ole yhtään läheistä ystävää, 39 % lapsista kertoi vähintään toisen vanhempansa olevan työttömänä ja 9 %:lla oli keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa. 20 % oli kokenut fyysistä väkivaltaa ja 14 % seksuaalista väkivaltaa. (Kouluterveyskysely, 2010, 8.)

Opinnäytetyömme tarkoituksena on selvittää kyselytutkimuksen avulla, vanhempien mielipiteitä siitä, miten joustava perusopetus on vaikuttanut heidän nuorensa koulunkäyntiin. Miten tämä on vaikuttanut perheen elämään ja, ovatko vanhemmat huomanneet muutoksia nuorena joustavaan perusopetukseen siirryttyä. Tässä tutkimuksessa käytämme nimeä Topparoikka -koulu, koska tutkimukseen osallistuneista vanhemmista suurin osa on tuntenut koulun tällä nimellä. Tällä hetkellä joustavan perusopetuksen nimestä käytetään yleisesti nimeä JOPE.

2 TUTKIMUSONGELMAT

Tutkimusongelmat ovat:

1. Millaisia ongelmia nuorella oli ennen joustavaan perusopetukseen siirtymistä?
2. Millaista kotielämä oli ennen joustavaan perusopetukseen siirtymistä?
3. Mitä muutoksia vanhemmat ovat huomanneet nuorella tapahtuneen joustavaan perusopetukseen siirtymisen jälkeen?

3 JOUSTAVA PERUSOPETUS

Opinnäytetyömme kohderyhmänä ovat joustavalla perusopetuksella koulua käyvät 7-9 – luokkalaiset nuoret. Joustava perusopetuksen JOPE® -hanke käynnistyi tammi-kuussa 2006 opetusministeriön myöntettyä määrärahoja kunnille peruskoulusta pudonneiden nuorten aktivointiin. Hankkeen tarkoituksena on tukea putoamisvaarassa olevia oppilaita saamaan peruskoulun päästötodistus ja ehkäisemään toisen asteen koulutuksen keskeyttäminen tai koulutuksen kokonaan pois jättäminen. Toimintamallin avulla pyritään kehittämään perusopetusta yksilölliseksi ja ottamaan huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet, kuten erilaiset oppimisympäristöt, ja työssä oppiminen. (Koulupudokkaiden aktivointi/ Joustava perusopetus.)

”Joustavan perusopetuksen toiminnan tavoitteena on vähentää perusopetuksen keskeyttämistä ja ehkäistä syrjäytymistä” (Perusopetusasetus 9a§).

Moniammatillisuus on merkittävässä osassa joustavaa perusopetusta. Yhteistyötä tehdään peruskoulujen, ammattikoulujen, lukioiden, nuorten työpajojen, kuntien nuoriso-, terveys- ja sosiaalitoimen kanssa. Alueellista koulutusta järjestetäänkin toiminnan tukemiseksi. (Koulupudokkaiden aktivointi/ Joustava perusopetus.)

Joustavaa perusopetusta järjestetään yleensä noin 10 oppilaan JOPE® -ryhmissä, joiden oppilaat ovat 7-9 – luokkalaisia. Kouluissa on JOPE® toiminnasta vastaava tii-

mi, johon kuuluu opettaja, nuorisotyöntekijä tai sosiaalityöntekijä. Opetus tehdään kuitenkin perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti, mutta ottaen huomioon oppilaiden yksilölliset elämäntilanteet. Nuorten vanhempien kanssa tehdään myös tiivistä yhteistyötä oppilaiden kokonaistilanteiden arvioinnissa ja työmuotojen hankinnoissa. Vuonna 2009 joustavan perusopetuksen ryhmiä oli 100 ja opiskelijoita niissä 953. (Koulupudokkaiden aktivointi / Joustava perusopetus.)

Joustavan perusopetuksen tarkoituksena on motivoida oppilas eri tavoin koulun käyntiin. Kun tavallisen perusopetuksen ja vanhempien keinot, eivät enää riitä motivoimaan nuorta käymään koulua, voi nuori hakea joustavaan perusopetukseen, häntä ei sinne väkisin siirretä tai sijoiteta. (Nurminen & Ouakrim-Soivio 2009, 65 - 66.)

Opetusministeriön julkaisun mukaan suurimpia syitä nuoren siirtymiseen juostavaan perusopetukseen on runsaat poissaolot koulusta, heikko koulumenestys, keskittymisvaikeudet, käyttäytymisvaikeudet, monet jälki-istunnot, heikko itsetunto, alhainen motivaatio, auktoriteettiongelmat aikuisten kanssa, päihdeongelmat, kiusaaminen ja aggressiivisuus. Myös perherakenne ja muut perheen sisäiset ongelmat olivat syynä koulun vaihtoon. (Luukannel & Manninen 2008, 20- 22.)

Jokaiselle oppilaalle tehdään oppimissuunnitelma ja joissakin tapauksissa HOJKS eli henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma. Järjestelyissä huolehditaan myös oppilaanohjauksesta, jolla pyritään tukemaan nuoria koulutukseen sitoutumisessa. (Joustavaa perusopetusta koskeva kehittämistoiminta, JOPO®.)

Joustavassa perusopetuksessa opetus toteutetaan erilaisia oppimisympäristöjä hyväksikäyttäen. Opetus tapahtuu tavallisena luokkaopetuksena, oppilaiden hankkimilla työpaikoilla tai TET -harjoittelupaikoilla, erilaisilla leirikouluilla tai luontoa ja kaupunkiympäristöä hyväksi käyttämällä. Jokaiselle oppilaalle sovitetaan parhaiten sopiva oppimismuoto ja yritetään saada nuori motivoitumaan tähän. Oppilaan motivoituttua opiskeluun annetaan hänelle enemmän vastuuta omasta opiskelustaan. (Nurminen & Ouakrim-Soivio 2009, 35 - 36.)

3.1 Nuorisoryhmä ja JOPE/Topparoikka- koulu

Haastattelimme Kotkan sosiaalityön nuorisoryhmän vastaavaa ohjaajaa Kari Lindbergiä, sekä Topparoikka –koulun opettajaa Saara Hännistä teoria osaamme varten. Haastattelu tehtiin Topparoikka -koululla 20.10.2011 Lindbergin työhuoneessa. Haastattelutyypinä oli avoin haastattelu, sillä olimme sopineet jo aiemmin aiheen ,jonka ympärillä keskustelu käytäisiin. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 205 - 206). Haastattelun teemoina olivat nuorisoryhmän toiminta, Topparoikka –koulun historia, koulu-toiminnan aloittaminen ja toiminnan vakiintuminen.

Yksikkö, jossa Lindberg työskentelee, on viralliselta nimeltään sosiaalityön nuorisoryhmä, johon myös JOPE/Topparoikka koulu kuuluu. Kotkassa sosiaalityön palvelu-alue on jaettu eri tehtäväalueisiin. Näihin kuuluu muun muassa sosiaalitoimistossa tehtävä työ, esimerkiksi lastensuojelu ja toimeentulotuki. Lisäksi on sijaishuolto, mikä kattaa omat laitokset, perhehoidon ja ulkopuoliset laitokset. Mukana on myös tukikeskus Villa Jensen, joka tarjoaa kriisi apua ja turva-asumista. Nuorisoryhmä on yksi sosiaalityön tehtäväalueista (Lindberg & Hänninen, 20.10.2011.)

Nuorisoryhmän toiminta aloitettiin vuonna 1995, kun lastenkotien resursseista irrotettiin pari työntekijää uuden toimintamallin kehittämiseen. Kehittämiseen alettiin, koska huomattiin muun muassa, että Kotkassa oli suuri määrä nuoria ja lapsia, jotka oli sijoitettu kodin ulkopuolelle lastensuojelunperustein. Työtä alettiin kehittää ja kokeiluvaiheiden jälkeen työn kohteeksi ohjautuivat lähinnä nuoret ja heidän perheensä. (Lindberg, 2010, 45.) Topparoikkakoulu on erityisperhetyön työmuoto, jossa yhdistetään sosiaalitoimen ja opetustoimen resursseja. Tarkoituksena on tarjota nuorelle ja hänen perheelleen keskitetty tehostetun tuen mahdollisuus, jolla on vahva syrjäytymistä ehkäisevä funktio. (Lindberg & Hänninen, 20.10.2011.)

Koulutoiminta aloitettiin vuonna 2002, kun huomattiin, että nuorisoryhmän asiakkaana oli paljon nuoria, joilla oli vaikeuksia koulun kanssa. Nuoria oli siirretty yksityisopetukseen, jota alettiin toteuttaa myöhemmin Nuorisoryhmän tiloissa. Tämä lisäsi yhteistyötä Nuorisoryhmän ja yksityisopetusta antavan opettajan välillä. Silloin syntyi idea, että kaikki erikseen yksityisopetusta saaneet nuoret koottaisiin yhteen ryhmään,

jossa heitä opetettaisiin. Nykyinen opettaja on ollut työssä vuodesta 2006. (Lindberg & Hänninen, 20.10.2011.)

Alussa luokasta käytettiin termiä ryhmämuotoinen yksityisopetus. Toimintamallin vaikiintuessa oppilaat otettiin opetusryhmään erityisopetuspäätöksellä ja luokka oli yksi Kotkan erityisluokista. Alusta alkaen opetusryhmään ottamisen perusteena oli se, että nuoren oli oltava perheineen nuorisoryhmän asiakkaana (Lindberg & Hänninen, 20.10.2011.)

Kotkan kaupunki pääsi mukaan opetushallituksen hallinnoimaan joustavan perusopetuksen kehittämishankkeeseen. Hankkeeseen liittyvissä koulutustilaisuuksissa huomattiin, että joustavan perusopetuksen linjaukset vastasivat pitkälti samoja asioita, joita Topparoikkakoulussa oli toteutettu jo pidemmän aikaa. Hankeen myötä toiminnan edelleen kehittäminen mahdollistui. Samalla myös Topparoikkakoulu vakinaistettiin yhdeksi joustavan perusopetuksen ryhmäksi. (Lindberg & Hänninen, 20.10.2011.)

Luokka toimii Kotkan keskuskoulun alaisuudessa, Nuorisoryhmän tiloissa, osana Nuorisoryhmän toimintaa. Sosiaalihoajaajat ovat myös mukana päivittäistä koulunkäyntiä. (Lindberg & Hänninen, 20.10.2011.)

4 OPPIVELVOLLISUUS

Tilastokeskuksen tutkimuksen mukaan lukuvuotena 2008/2009 kevätlukukauden 9. luokkalaisia oli 65 687. Heistä 39 oli laiminlyönyt täysin oppivelvollisuutensa eli eivät olleet osallistuneet peruskouluopetukseen ollenkaan ja 150 oli ohittanut jo oppivelvollisuusiän, eivätkä saaneet peruskoulun päästötodistusta. Kuitenkin oppivelvollisuuttaan täysin laiminlyöneiden määrä on laskenut kymmenen vuoden aikana 90 nuoresta 39:ään. (Peruskoulun koulupudokkaat lukuvuosina 1999/2000–2008/2009.)

Suomessa pysyvästi asuvalla lapsella on oppivelvollisuus, joka perustuu lakiin. Lapsella on velvollisuus suorittaa perusopetuslakiin ja perusopetuksen opetussuunnitelmaan kuuluva oppimäärä. Oppivelvollisuus alkaa yleensä seitsemän vuoden iässä ja päättyy, kun perusopetuksen oppimäärä on suoritettu tai kun peruskoulun aloittamisesta on kulunut yli 10 vuotta. Oppivelvollisuus jatkuu sen vuoden ajan kun oppilas on

17 vuotta vanha. Kunta on velvoitettu järjestämään perusopetus kaikille oppivelvollisille. (Oppivelvollisuus ja koulupaikka.)

Suomessa 99,9 % oppivelvollisista suorittaa peruskoulun ja saa päästötodistuksen. Jos ilmenee, että lapsi ei pysty suorittamaan perusopetusta 9 vuodessa, sairauden tai vamman takia, oppivelvollisuus alkaa jo 6-vuotiaana ja kestää 11 vuotta. Huoltaja on velvollinen huolehtimaan, että lapsen oppivelvollisuus tulee suoritetuksi. Jos vanhempi laiminlyö tätä velvollisuutta voidaan hänet tuomita sakkorangaistukseen. (Oppivelvollisuus ja koulupaikka.)

4.1 Perusopetus

Yhdysvaltalaisessa tutkimuksessa oli tarkasteltu vanhempien tuen merkitystä jo varhaisessa peruskouluvaiheessa, lapsen menestykseen ja motivaatioon tulevassa koulutuksessa. Lasten sosiaalisia suhteita ja yhteisötoimintaa pidettiin tärkeänä osana sosiaalisessa kehityksessä ja hyvässä käytöksessä koulussa. Kouluissa pyrittiin tukemaan lasten vanhempia motivoimaan ja auttamaan lasta kotitehtävissä tarpeen mukaan. Havaittiin, että koti-koulusuhteilla oli suuri merkitys lasten kiinnostukseen ja osaamiseen matematiikan ja kirjoittamisen kanssa. Tämä, taas vaikutti lasten tulevaan menestykseen ja motivaatioon myöhemmässä koulutuksessa, kuten yläasteella tai, jopa korkeakoulussa. (Caspe, Lopez & Wolos 2007, 9.)

Perusopetuksen tarkoituksena on tukea lasten kasvua ihmisinä ja osana yhteiskuntaa, sekä opettaa tarvittavia tietoja ja taitoja. Se on maksutonta ja antaa mahdollisuuden päästä jatko-opintoihin. Koulu on myös velvollinen järjestämään oppilaille jokaisena koulupäivänä maksuton ateria ja joissakin tapauksissa kuljetus koulun ja kodin välille. Peruskoulussa käydään vuosiluokat 1-9, ja oppilaat ovat noin 7-16 -vuotiaita. Suomessa on noin 3200 peruskoulua, suurin osa kunnallisia. 2 % opiskelee yksityisissä oppilaitoksissa. (Opetushallitus, Perusopetus.)

Perusopetuksessa opitaan ryhmässä opettajan ohjauksen avulla, itsenäisesti tai vertaisryhmän kanssa. Oppiminen on tavoitteellista, oppilas käsittelee uutta tietoa vanhan tietopohjan perusteella. Oppiminen on enemmän yksilöllistä, vaikka opetuksessa pyritäänkin ottamaan huomioon jokaisen oppilaan yksilöllisen tarpeet ja taso. Opetus ta-

pahtuu pääasiassa luokissa tai muualla koulun ympäristössä. Opettaja valitsee pääasiassa oppimistavat ja –keinot. Hänen tehtävänä onkin ohjata ja opettaa oppilaista yksilöllisesti ja ryhmänä. (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet.)

Ryhmäkoot ja niiden vaikutus oppimiseen on ollut puheenaiheena Suomessa. Vuonna 2010 tavallisen perusopetuksen ryhmäkoot olivat 7 - 9 – luokilla keskimäärin 17,14 oppilasta. Paikkakunnalla oli merkitystä, mitä suurempi paikkakunta, sitä suuremmat opetusryhmät. On todettu, että opetusryhmien koolla on merkitystä lasten ja nuorten kouluviihtyvyyteen, opettajien ja oppilaiden yleiseen hyvinvointiin, mahdollisuuksiin yksilöllisiin ohjauksikoihin ja näin ollen parempiin oppimistuloksiin. (Opetus- ja kulttuuriministeriön tiedote, 2010.)

4.2 Koulun ja kodin yhteistyö

Vanhemmilla on aina ensisijainen kasvatusvastuu lapsistaan. Koulun ja kodin yhteistyöllä on suuri merkitys, sillä koulu on merkittävä tekijä lapsen oppimiselle ja muulle kehitykselle. Onkin todettu, että yhteistyöllä kodin ja perheen kanssa on ollut positiivisia vaikutuksia lasten ja nuorten koulumenestykseen, kotiläksyjen tekemiseen, koulutuksen arvostamiseen ja siihen asennoitumiseen. Myös luokan ilmapiiriin on ollut positiivisia vaikutuksia. Hyvällä yhteistyöllä voidaan myös ehkäistä nuorten ongelmia ja ratkoa niitä. (Taitto 2007, 11.)

Yhteistyöllä on myös hyvä vaikutus opettajiin, he saavat selkeämmän kuvan oppilaasta ja, näin pystyvät suunnittelemaan opetustaan paremmin. Vanhemmat taas saavat tietoa koulusta päin omasta lapsestaan, ja tämä antaa mahdollisuuden tukea oppimista paremmin myös kotona. Vanhemmilla saattaa myös olla erilaisia odotuksia koulun ja opetuksen suhteen ja yhteistyöllä kotona saadaankin oikea kuva nuoren opetuksesta, oppimisesta ja mahdollisista ongelmista. (Taitto 2007, 13-14.)

4.3 Lastensuojelulaki

Lastensuojelulaissa, lapsen vanhemmilla tai muilla huoltajilla on velvollisuus turvata lapsen hyvinvointi, sekä turvallinen ja tasapainoinen kehitys. Lailla on myös velvolli-

suus tukea lasten vanhempia ja huoltajia, tässä tehtävässä. (Lastensuojelulaki 13.4.2007/417.)

Kunnan sosiaalihuolto ja muut viranomaiset ovat velvollisia seuraamaan lasten ja nuorten hyvinvointia. Ensisijaisesti tarkoituksena on puuttua lasten ja nuorten sosiaaliin ongelmiin ja kasvuoloihin, jos nämä eivät toteudu täytyy viranomaisten puuttua asiaan. Sosiaali- ja terveyshuolto, sekä opetustoimi ovat velvollisia järjestämään vanhemmille tai huoltajille palveluita, jotka auttavat lasten kasvatuksessa ja tarvittaessa palveluita erityistukea tarvitseville lapsille, nuorille ja perheille. (Lastensuojelulaki 13.4.2007/417.)

5 NUORUUS

Nuoruus on ajanjakso, jolloin ihminen on 13 - 21-vuotias. Tämän ikävaiheen jälkeen nuori siirtyy aikuisuuteen, jolloin maailma avautuu, tunne-elämä ja ajattelu alkaa saada aikuismaisia käyttäytymisen merkkejä. (Turunen 2005, 113.)

5.1 Murrosikä

Murrosikä on osa nuoruutta. Tänä aikana nuorelle tulee paljon fyysisiä, psyykkisiä ja emotionaalisia muutoksia, jotka voivat hämmentää nuorta. Fysiologisesti nuori tulee sukukypsäksi, psyykkisesti taas ajattelu ja tunne-elämä alkavat itsenäistymään. Tunteiden myllerrys aiheuttaa nuoren mielessä kuohuntaa ja tunteiden heittelemistä, joka saa aikaan levottomuutta, omapäisyyttä ja itsekorostusta, eikä tunteita aina kykene hallitsemaan. (Turunen 2005, 114–116.)

Murrosikä voi myös aiheuttaa vakavan kriisin, ja nuoresta saattaa tulla syrjäytynyt ja sosiaalinen kanssakäyminen voi olla vaikeaa. Voi myös käydä toisinkin päin; nuori villiintyy ja hänelle tulee ”mikään ei voi estää minua” -ajattelu. Tässä vaiheessa olisi tärkeää puuttua nuoren ongelmiin, sillä ne voivat heijastua myöhemmin aikuisuuteen. (Turunen 2005, 114–116.)

Nuoren elämänpiiri laajenee, ja koti ei ole enää se tärkein paikka, vaan kaverit nousevat tärkeään asemaan. Nuori kuuluu usein johonkin ryhmään, ”jengiin”, tämä kuuluu

normaaliin kehitykseen ja auttaa nuoren sosiaalista kehitystä ja itsenäistymistä. (Turunen 2005, 114–116.)

5.2 Ympäristön paineet

Nuori on herkkä sosiaalisille ja ympäristön vaatimille paineille, joita kohdistuu aikuisista ja kaveripiiristä. Koko yhteiskunnan todellisuus tulee nuorelle esiin. Kun nuorelle annetaan paineita ja normeja, joihin heidän tulisi yhteiskunnan mukaan sitoutua, on niistä vaikea kieltäytyä, siinä pelossa ja ajattelussa, että ”mitä muut minusta ajattelevat”. Monelle nuorelle voi olla myös häpeällistä, jos on ”erilainen”. Häpeän pelossa nuori saattaa tehdä ajattelemattomia kokeiluja esimerkiksi alkoholi ja huumekekokeilut. Tunne on ristiriitainen, sillä paine, joka tulee aikuisten maailmasta, on erilainen kuin kaveripiiristä tuleva. (Turunen 2005, 116–120.)

Joillekin nuorille paineet ja häpeä voivat olla liikaa, näin nuori alkaa välttää sosiaalisia tilanteita, hän alkaa syrjäytyä ja kääntyä sisäänpäin, tällöin ongelmat vain pahenevat. Tässä tilanteessa olisi tärkeää, että nuori saisi apua vanhemmiltaan tai ystäviltään, jotta itseluottamus saataisi nousemaan. Toisaalta paineet saattavat aiheuttaa nuorelle intoa muiden alistamiselle, jotta voisi suojella omia arkoja paikkojaan, tämä on yksi koulukiusaajan merkki. (Turunen 2005, 116–120.)

5.3 Itsenäistyminen

Vanhemmat ovat valta lapselle. He ovat järjestäneet yleensä nuoren elämän. Jotta lapsi voisi itsenäistyä, tulee hänen päästä eroon tästä vanhempien vallasta. Tästä pääsee eroon kapinoinnilla. Nuori alkaa ottaa enemmän valtaa omiin käsiinsä, hän haluaa itsemäärätä jo joistain asioista, mutta tarvitsee silti vielä apua vanhemmilta, joissakin tilanteissa. (Turunen 2005, 120–129.)

6 NUORTEN HYVINVOINTI

Lapsuudessa aloitetaan rakentamaan pohjaa tulevalle hyvinvoinnille, joten perheiden tukeminen on iso osa lasten syrjäytymisen ehkäisyä. Suurena riskitekijänä pidetään

lasten ja nuorten putoamista peruskoulusta, sekä pitkä eläminen pelkän sosiaaliturvan varassa, voivat saattaa nuoren syrjäytymisvaaraan, joka voi johtaa nuoren päihteiden käyttöön, mielenterveysongelmiin ja rikollisuuteen. (KASTE 2008–2011, 23 - 24.)

6.1 Koulu- ja oppimisvaikeudet

Koulu- ja oppimisvaikeudet voivat myös tutkimusten mukaan vaikuttaa syrjäytymiseen ja vaikeuksiin aikuisuudessa. Aiheeseen liittyneissä tutkimuksissa on selvinnyt, että varsinkin pojilla on ollut ongelmia koulun ja oppimisen kanssa. (Lavikainen ym. 2006, 406). Merkkejä kouluvaikeuksiin saadaan jo ala-asteajoilta, jolloin suurin vaikuttaja nuorten tulevaisuuteen on koulukiusauksen uhriksi jääminen. Siitä taas voi seurata, että nuoren mielenkiinto kouluun laantuu ja yläasteelle mennessä monet nuoret, joko kyllästyvät kouluun tai, vain yksinkertaisesti luovuttavat. (Kuronen 2010, 330.) On havaittu, että kouluvaikeudet aiheuttavat myös ongelmia aikuisuudessa, kuten alhainen koulutustaso, työttömyys ja yksinhuoltajuus (Lavikainen ym. 2006, 406).

Olisikin hyvä pyrkiä jo varhaisessa vaiheessa havaitsemaan merkit kouluvaikeuksien syntyyn. Tutkimuksissa on selvinnyt, että lähisuvun oppimisvaikeudet, äidin alhainen koulutus, sekä lapsen keskittymisvaikeudet ovat merkkejä mahdollisiin tulevaisuuden oppimis- ja kouluvaikeuksiin. (Hautamäki 2008, 15 - 16.) Yksi tärkeimpiä aikoja, jolloin nuorten koulunkäyntiin pystytään vaikuttamaan, on nivelkohta ala-asteelta yläasteelle siirryttäessä. (Kuronen 2010, 329).

6.2 KASTE -hanke

Lasten ja nuorten syrjäytymiseen pyritään puuttumaan erilaisten sosiaali- ja terveyspalveluiden avulla, kuten lastensuojelulla. Palveluita pyritään vahvistamaan, jotta ongelmia voitaisiin ennaltaehkäistä tai puuttua asioihin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. (KASTE 2008–2011, 24 - 25.)

Lasten ja nuorten elinolot ovat olleet muutoksessa. Monet lapsia ja nuoria koskevat sosiaali- ja terveyspalvelut, eivät ole vastanneet tarvetta. Tämä näkyy esimerkiksi nuorten lisääntyneistä psykiatristen sairaaloiden palveluiden tarpeesta. Lasten varhaiskasvatuksen tukeminen kotona ja kouluissa on tärkeä osa kokonaisuutta, jotta lapselle

taattaisiin mahdollisimman hyvät kehitysmahdollisuudet ja ehkäisevät aikuisuuden syrjäytymistä ja psykososiaalisia ongelmia. Tavoitteena olisi uudistaa lasten-, nuorten- ja perheiden palveluja tukemalla peruspalveluita erilaisilla toimintavaihtoehtoilla ja pyritään tuomaan palvelut asiakkaiden luokse, eikä laitosteta palveluja tarvitsevia. Pyritään myös kehittämään lastensuojelun kansallista ohjausta. (KASTE 2008–2011, 25–27.)

6.3 Mielenterveys

Murrosiässä nuorella tunteet kuohuvat, ja se voi aiheuttaa masennusta, puhumattomuutta ja raivonpuuskia. Monesti vanhemmatkaan eivät voi tietää, onko tällainen käytös normaalia vai onko nuorella jo hätä. Merkkejä nuorten mielenterveysongelmista ovat: passiivisuus, elämänilon loppuminen, kiinnostuksen loppuminen, nukahtamis- ja univaikeudet, ruokatapojen muutos, jatkuva alkoholinkäyttö, viiltely ja itsetuhoisuus. Tutkimusten mukaan 15 - 25 % nuorista kärsii jostakin mielenterveyden ongelmasta. Yleisin niistä on masennus jota esiintyy noin 5 - 10 %:lla, joka on tytöillä yleisempää. Pojilla taas yleisempää oli päihteiden käyttö. (Mielenterveys. Väestöliitto.)

6.4 Päihteet

Tutkimuksissa on selvinnyt, että suomalaiset nuoret kokevat ensimmäisen humalansa 13,4 vuoden ikäisenä. Pojilla alkoholin käyttö on tyttöjä kaksi kertaa useampaa. Vain viidennes tutkimuksessa olleista yhdeksäsluokkalaisista oli täysin raittiita. (Lepistö ym. 2008, 8.)

Mannerheimin lastensuojeluliiton mukaan 7. luokalta 9. luokalle siirtyessä nuorten alkoholikokeilut olivat nousseet kaksi kolmasosaa ja tupakkakokeilut puolella. Muidenkin päihteiden kokeilut oli hieman nousseet. Nuoret olivat myös sallivampia päihteiden kokeilulle siirryttäessä 7. luokalta 9. luokalle. Vanhemmat olivat koko tutkimuksen ajan hyvinkin kielteisiä lastensa päihdekokeiluihin, mutta he sallivat lastensa kuitenkin maistaa alkoholia, jos vanhempi oli läsnä. (Aira ym. 2010, 16 - 17.)

Yleensäkin suomalaisten alkoholinkäytössä ongelmana on humalahakuinen juominen. Alkoholin käytön aloittaminen jo nuorella iällä antaa suuren riskin alkoholiongelmiin

aikuisena. Suomalaisnuoret ovat Euroopan toiseksi kovimpia juomaan Tanskan jälkeen. Vuonna 2005, 16- vuotiaista 22 % ja 18 -vuotiaista 40 % sanoo juovansa itsensä todella humalaan useamman kerran kuukaudessa. Myös tyttöjen humalahakuinen juominen on yleistynyt. Murrosikä on altis aika alkoholin käytön aloitukseen ja syinä usein on: syrjäytyminen, koulupaineet, kaverit ja kotiongelmat. (Lepistö ym. 2008, 9 - 10.)

Huumeiden käyttöä esiintyy myös nuorilla sillä, nuorten mielenterveyskyselyyn kuuluneista vastaajista 20 % sanoi, että on käyttänyt huumeita ainakin kerran. Yleisimpiä nuorten käyttämiä huumausaineita ovat: hasis, amfetamiini, heroini, kokaiini, LSD, tinneri, liima, sekä alkoholin ja lääkkeiden yhteiskäyttö. Kaksivuotisseurannassa 87 % nuorista ei ollut kokeillut huumeita ikinä. (Lepistö ym. 2008, 9 .)

6.5 Väkivalta

Noin 10 % Suomessa tapahtuvista henkirikoksista on alle 20- vuotiaiden tekemiä. Kuitenkin suurin osa väkivallan uhreista on 15 - 20-vuotiaita. Vuodesta 1996 vuoteen 2005 nuorten pahoinpitelyt ovat lisääntyneet 20 %. (Lepistö ym. 2008, 4 - 5.)

Väkivaltaisen käytöksen riskitekijät näyttävät erilaisina sukupuolten välillä. Tytöillä käyttäytymishäiriöt johtuvat usein perheensisäisistä ongelmista ja tytöillä väkivaltaa esiintyy nuorempina kuin pojilla. Alkoholi on suurin väkivaltaisuuden riskitekijä. Aggressiivisilla lapsilla on myös todettu ongelmia ulkoa saadun tiedon käsittelyllä. He saattavat tulkita viestejä väärin ja uhkaavina, tämän seurauksena puolustautuvat väkivallalla. Vanhempien kasvatus vaikuttaa myös nuorten väkivaltaiseen käytökseen. Yksi ongelma onkin vanhempien reagointi väkivaltaan., Jotkut vanhemmat saattavat vetäytyä, ja toiset taas rankaisevat lapsiaan takaisin, jopa väkivalloin. Tämä voi aiheuttaa sen, että nuori luulee väkivallan olevan oikeutettua. (Lepistö ym. 2008, 6 - 7.)

Nuoren kavereilla on iso vaikutus väkivaltaiseen käytökseen. Toisaalta hyvillä kaverisuhteilla on ehkäisevä vaikutus, mutta jos nuori joutuu huonoon seuraan, voi väkivaltainen käytös ”tarttua”. Toinen riskitekijä on myös kaveripiirin ulkopuolelle jääminen, tämä voi johtaa siihen, että nuori ei opi kunnolla sosiaalisia suhteita. Usein nuo-

ren omaan historiaan liittyy myös väkivallan kohteeksi joutuminen ja vanhempien rikollinen tausta. (Lepistö ym. 2008, 7.)

7 NUORTEN ARKI

Nuorten tavallinen, jokapäiväinen arki on tärkeänä osana nuorten hyvinvointia ja koulunkäyntiä. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tekemän kouluterveyskyselyn mukaan 3537 nuoresta 46 % Kymenlaaksolaisista nuorista ei syönyt aamupalaa ja 30 % ei syönyt koululounasta laisinkaan. 55 % kertoi, ettei pese hampaitaan kahdesti päivässä ja vain 36 % kertoi harrastavansa hengästyttävää liikuntaa päivittäin. Televisiota yli neljä tuntia päivässä katsoi 25 % ja 26 % kertoi menevänsä nukkumaan vasta kello 23 jälkeen. 16 % nuorista kertoi tupakoivansa, sekä sama määrä nuoria sanoi olevansa kovassa humalassa vähintään kerran kuukaudessa. Laittomia huumeita oli ainakin kerran kokeillut 8 % vastaajista. (Kouluterveyskysely 2010, 9.)

7.1 Kouluviihtyvyys

Koulussa viihtyminen on hyvin tärkeä tekijä lasten ja nuoreten koulumotivaatioon. Parhaiten koulussa viihtyvät tytöt. (Immonen 2009, 53.) Tutkimusten mukaan tytöt näyttävät myös menestyvän koulussa paremmin kuin pojat. Perherakenteella on myös merkitystä, sillä niin sanotun ydinperheen lapset viihtyivät paremmin koulussa kuin yksinhuoltajaperheiden. Perheen, opettajan ja kavereiden tuki ja kannustus ennustavat myös parempia tuloksia ja viihtyvyyttä koulussa. (Kalalahti 2010, 56 - 57.) Lasten ja vanhempien hyvät suhteet opettajiin vaikuttavat lasten kouluviihtyvyyteen ja motivaatioon (Nolvi 2011, 51).

Koululukuvuoden alkua verrattaessa loppuvuoteen on havaittu, että alkulukuvuodesta nuorilla on vähemmät emotionaalisia ja käyttäytymisen ongelmia kuin loppulukuvuodesta. Tämä taas vaikuttaa nuorten koulumenestykseen negatiivisesti. Tulokset ovat myös kertoneet, että käyttäytymisongelmat ovat todennäköisempiä vähätuloisemmissa perheissä kuin normaali- ja korkeatuloisissa. (Lopes 2007, 3.)

7.2 Perhe

Vuonna 2008 Suomessa oli 1 444 000 perhettä. 62 % oli niin sanottuja ydinperheitä, eli perheessä oli molemmat vanhemmat ja 12 % oli yksinhuoltajien perheitä. Samaa sukupuolta olevien, rekisteröidyssä parisuhteessa olevien määrä oli 1 224. Keskimäärin perheissä oli 2,4 lasta. (Anttila ym. 2010, 26 –27.)

13 - 17 –vuotiaiden lasten perheissä vanhemmat kokivat ilo tuottaviksi asioiksi yhteiset ruokailu- ja jutteluhetket, saunomisen, harrastuksen ja television katselemisen lapsensa kanssa. Erimielisyyksiä taas oli kotitöiden, internetin käytön ja nukkumisen kanssa. Tutkimusten mukaan kuitenkin vain harvoin esiintyi vakavia riitoja nuorten kanssa. (Anttila ym. 2010, 26 - 27.)

Nuorillekin perheen kanssa ajan viettäminen on tärkeää, ja noin yhdeksän kymmenesosa sanoo kuuluvansa tiukasti perheeseen. Perheellä on myös vaikutus nuoren tulevaisuuteen ja haluun perustaa omaa perhettä. Suurimmalla osalla nuorista on lapsuudessa ja nuoruudessa hyvät välit perheeseensä. Äitiin oli usein kiinteämpi suhde kuin isään. Hankaluuksia nuorten mielestä perheeseen toi heikko taloudellinen tilanne, kuuluminen alempaan sosiaaliluokkaan ja vanhempien alkoholikäyttö. (Anttila ym. 2010, 26 - 27.)

Vanhempien kanssa vietetään nykyään myös vähemmän aikaa, sillä vuonna 1988 aika oli noin 10 minuuttia ja nyt se on kutistunut 5 minuuttiin. Myös yhteiset harrastukset vanhempien kanssa ovat vähentyneet. On myös huomattu, että jo kotoa muuttaneet nuoret ovat vähemmän yhteydessä vanhempiinsa tapaamisilla, puhelimitse tai internetin kautta verrattuna aikaisempaan. (Anttila ym. 2010, 26 - 27.)

8 TUTKIMUSMENETELMÄ JA KYSELYN TOTEUTUS

8.1 Kvantitatiivinen tutkimus

Saimme paljon avustusta ja ohjausta suoraan JOPE/Topparoikka -koulusta ja teimmekin lomaketta tiiviissä yhteistyössä, jotta lomakkeemme vastaisi juuri sitä, mitä koululla haluttiin tietää. Lopulta lomakkeen tyydyttyessä molempia osapuolia lähetimme lomakkeet nuorten huoltajille.

Opinnäytetyömme tehtiin kvantitatiivisella eli määrällisellä tutkimuksella. Tämä tarkoittaa, että tutkimustulokset voidaan muuttaa taulukko muotoon ja niitä voidaan analysoida tilastojen ja taulukoiden avulla. Keskeisimpinä tekijöinä pidetään aiempien tutkimusten tuloksia, käsitteiden määrittelyä sekä aineiston keruun suunnittelua. (Hirsjärvi ym. 2007, 135- 136.) Tutkimukseen valittiin vanhempia tai huoltajia, joiden nuori käy tai on käynyt joustavan perusopetuksen koulua, heille lähetimme kyselylomakkeen, jonka avulla kyselytutkimus tehtiin.

8.2 Lomakkeen laadinta

Kyselylomakkeen suunnittelu alkoi aiemman, aiheeseen liittyvän tutkimus- ja kirjallisuuteen liittyvän aineiston tutustumisella. Tutkimusongelmat nousivat esille tästä aineistosta. Lomaketta suunniteltaessa tuli ottaa huomioon myös se, miten aineisto aiotaan käsitellä. Se, kuinka tarkkoja vastauksia halutaan ja kuinka tarkkoja vastauksia on mahdollisuus saada, tuli selvittää jotta kysymyksiä ja niiden vastausvaihtoehtoja voitiin suunnitella. (Heikkilä 2002, 47.)

Kysymyksiä suunniteltaessa tuli tietää, mihin tutkimusongelmiin vastauksia etsittiin. Käytimme lomakkeessamme valmiita vastausvaihtoehtoja, jotta vastaukset olisivat yhdenmukaisia ja lomakkeen käsittely olisi nopeaa. (Holopainen & Pulkkinen 2008, 42.) Osassa kysymyksistä käytimme avoimia ja sekamuotoisia kysymyksiä, jotta saisimme vastaajista irti kaiken mahdollisen, mitä he haluaisivat sanoa. Toiset kysymykset ovat suljettuja eli vaihtoehtoja antavia kysymyksiä. Suljetuissa kysymyksissä vaihtoehdot on annettu jo valmiiksi, joista sopiva vastaus ympyröidään tai rastitetaan. (Heikkilä 2002, 50- 53.)

Kyselyssä käytämme likertin asteikkoa, nominaaliasteikkoa, sekä dikotomian asteikkoa, jotka ovat suljettujen kysymysten erilaisia muotoja. Nominaaliasteikossa vastaaja voi valita useimmista vaihtoehdoista itselle sopivimman vaihtoehdon, vastausvaihtoehdot ovat toisensa pois sulkevia, joten vastaaminen on helppoa ja nopeaa. Dikotomian asteikossa taas vastausvaihtoehtoja on vain kaksi, joista vastaaja valitsee toisen. Osassa kysymyksistä käytimme sekamuotoisia kysymyksiä. Niissä osa vastausvaihtoehdoista oli annettu ja yksi kysymys oli avoin. Avoin kysymys oli ”muu, mikä?”, kos-

ka emme olleet varmoja, olimmeko keksineet kaikki mahdolliset vastausvaihtoehdot strukturoituihin vaihtoehtoihin. (Heikkilä 2002, 50 - 53.)

Suuri osa lomakkeen kysymyksistä on tehty likertin asteikolla, jolla voidaan parhaiten saada esille vastaajien mielipiteet, käyttäen 4- tai 5 -portaista asteikkoa, jossa toisessa päässä on usein täysin samaa mieltä ja toisessa ääripäässä täysin erimieltä. Vastaaja valitsee sopivimman vaihtoehdon tältä asteikkoväliltä. (Heikkilä 2002, 50 - 53.)

Osa lomakkeen kysymyksistä on avoimia, sillä emme olisi saaneet haluamiamme vastauksia suljetuilla kysymyksillä. Avoimissa kysymyksissä on kuitenkin ongelmansa. Ne ovat helppoja laatia, mutta vastausten analysointi on haastavampaa, kuin suljetuilla kysymyksillä, ne houkuttelevat myös vastaajia jättämään vastaamatta. Avoimet kysymykset jätimme pääosin lomakkeen loppuun ja jätimme tarpeeksi tilaa vastausten antamiseksi. (Heikkilä 2002, 48 - 49.)

8.3 Otanta

Kohteenamme olivat joustavan perusopetuksen koulua käyvien nuorten vanhemmat. Tutkimuksemme on tyypiltään kokonaistutkimus, koska koko perusjoukko oli tutkimuskohteenamme (Heikkilä 2002, 33).

Lähetimme postikyselyllä 70 kyselylomaketta. Yhteystiedot otannan henkilöihin saimme Topparoikka -koulun kautta. Kustansimme itse lähetykseen tarvittu postikulut, mutta kirjekuoret, saimme koululta. Lomakkeet lähetettiin postitse 17.11.2011. Kirjekuoressa oli mukana meidän tekemä saatekirje, JOPE -Topparoikka koulun vastaavan ohjaajan tekemä saatekirje sekä vastauskuori. Vastausaikaa annettiin kolme viikkoa. Näiden viikkojen jälkeen lähetimme muistutuskirjeen, johon annoimme vastausaikaa viikon. Lopulta vastauksia saimme vain 20, eli 28 % kokojoukosta.

8.4 Aineiston analyysi

Kootun aineiston analysointi, tulkinta ja johtopäätökset ovat yksi tärkeimpiä tekijöitä tutkimuksen kannalta. Analysointiin kannattaa valita tapa, joka antaa tutkimusongelmiin totuudenmukaisimmat vastaukset. (Hirsjärvi ym. 2007, 216.)

Kyselylomakkeemme dikotomisat, nominaaliset, likertin asteikkoiset sekä sekamuotoiset kysymykset analysoimme SPSS - tilasto - ohjelmalla. Ohjelman avulla teimme taulukoita ja kuvioita, joiden pohjalta kirjallinen analyysi tehtiin.

Kyselylomakkeen avoimet ja sekamuotoiset kysymykset analysoimme käyttäen induktiivista sisällön analyysiä. Induktiivisella sisällön analyysillä tarkoitetaan aineistosta lähtevää analyysiä. Analyysi tapahtuu aineiston ryhmittelyä ja pelkistämisenä. Kyselystä saaduista avointen- sekä sekamuotoisten kysymysten vastauksista etsittiin samoihin kategorioihin liittyviä ilmauksia ja ne jaettiin samoihin luokkiin. Tämän jälkeen luokkia voitiin vielä yhdistää, jotta saataisiin mahdollisimman yhtenäinen kokonaisuus. (Kyngäs & Vanhanen 1999, 5 - 6.)

Kyselylomakkeessa oli kolme avointa kysymystä, joihin kaikkiin oli saatu vastauksia ja seitsemän sekamuotoista kysymystä, joihin myös oli kahteen vain tullut vastauksia. Ensin vastaukset jaettiin kysymysten mukaisesti luokkiin, jotka pelkistettiin. Nämä il-
maukset ryhmiteltiin yhdistävien tekijöiden kanssa samoihin ryhmiin ja niistä rakentui kolme alakategoriaa. Sen jälkeen luokkia voitiin vielä yhdistää ja saada kolme yläkategoriaa, jotka olivat *muutos koulussa, muutos kotona ja Topparoikan merkitys*. Tämän jälkeen näille saatiin vielä yhdistävä tekijä, joka oli: *Topparoikan merkitys muutokseen*.

8.5 Esitestaus

Ennen lomakkeiden lähettämistä esitetasimme lomakkeen muutamalla vanhemmalla, joiden lapset olivat noin 15 - 18 -vuotiaita. Tämän avulla saimme selvitettyä, onko kysely tarpeeksi selkeä ja ymmärrettävä, ovatko kysymykset sopivan pituisia tai onko kysymyksiä liikaa (Hirsjärvi ym. 2008, 197- 199.) Esitestauksen perusteella emme tehneet muutoksia kyselylomakkeeseemme.

8.6 Saatekirje

Tutkimuslomakkeessa on kaksi osaa: varsinainen lomake ja saatekirje. Saatekirjeen tarkoituksena on saada vastaaja motivoitumaan täyttämään lomake ja kertoa tutkimuk-

sen taustasta ja vastaamisesta. Sen on oltava kohtelias ja korkeintaan yksi sivu, sillä saatekirje voi ratkaista, täyttääkö vastaaja lomaketta vai ei. (Heikkilä 2002, 61- 62.)

Saatekirjeemme sisältää toteuttajan ja tavoitteen. Mihin tutkimusta käytetään, miten vastaajat on valittu ja, mihin mennessä vastaukset tulisi palauttaa. Palauttamiseen oli myös ohje ohje. Kerroimme vastaajalle, että saatavat tiedot ovat täysin luottamuksellisia. Saatekirjeen loppuun tulivat meidän allekirjoituksemme. (Heikkilä 2002, 61- 62.)

Oman saatekirjeemme lisäksi saimme JOPE -Topparoikka koulun vastaavalta ohjaajalta oman saatekirjeen, jossa kerrottiin nuorisoryhmän näkökulmasta Topparoikka koulun toiminnasta ja nimen muutoksesta, joka on vuosien mittaan tapahtunut. Saatekirjeessä kerrotaan, kuinka tärkeää vastaaminen meidän kyselyymme on Topparoikka -koulun kannalta.

9 KYSELYN TULOKSET

Tässä kappaleessa käsitellään kyselytutkimuksen tuloksia. Vanhempien/huoltajien mielipiteitä koulun merkityksestä nuoren elämään sekä, millaisia muutoksia vanhemmat ovat nuorissaan havainneet.

9.1 Taustatiedot

Kyselyyn vastanneiden vanhempien nuorista suurin osa oli poikia. Yli puolet nuorista aloitti Topparoikka koulun 13 - 14 -vuotiaina. Suurin osa eli kahdeksan nuorta aloitti koulun seitsemännellä luokalla. (Taulukko 1.)

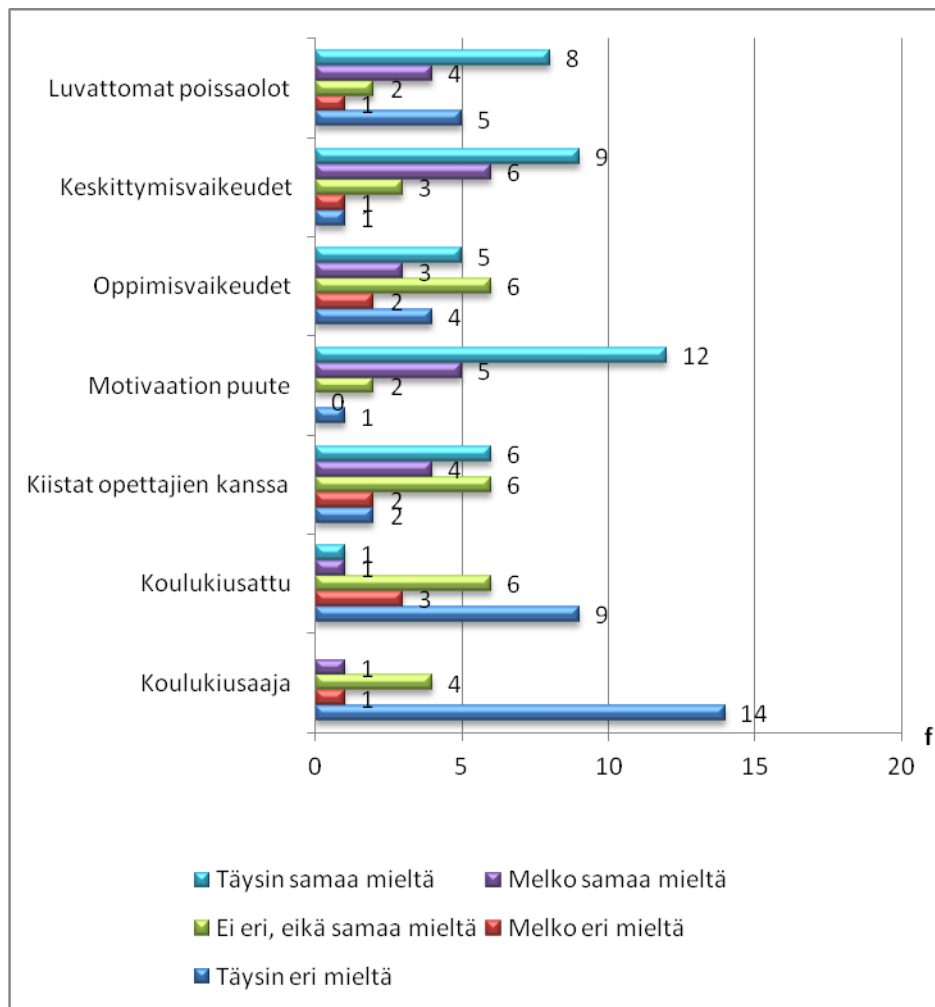

Taulukko 1. Nuorten taustatiedot

Taustatiedot	Nuoret
Sukupuoli	Tyttö: 5 Poika: 15
Ikä aloittaessa Topparoiikka	13 v: 5 14 v: 5 15 v: 1 16 v: 1 18 v: 1 vastaamatta: 3
Millä luokalla on aloittanut Topparoiikan?	7. luokalla: 8 8. luokalla: 4 9.luokalla: 4 vastaamatta 3

9.2. Ongelmat ennen JOPE/Topparoikka -kouluun siirtymistä

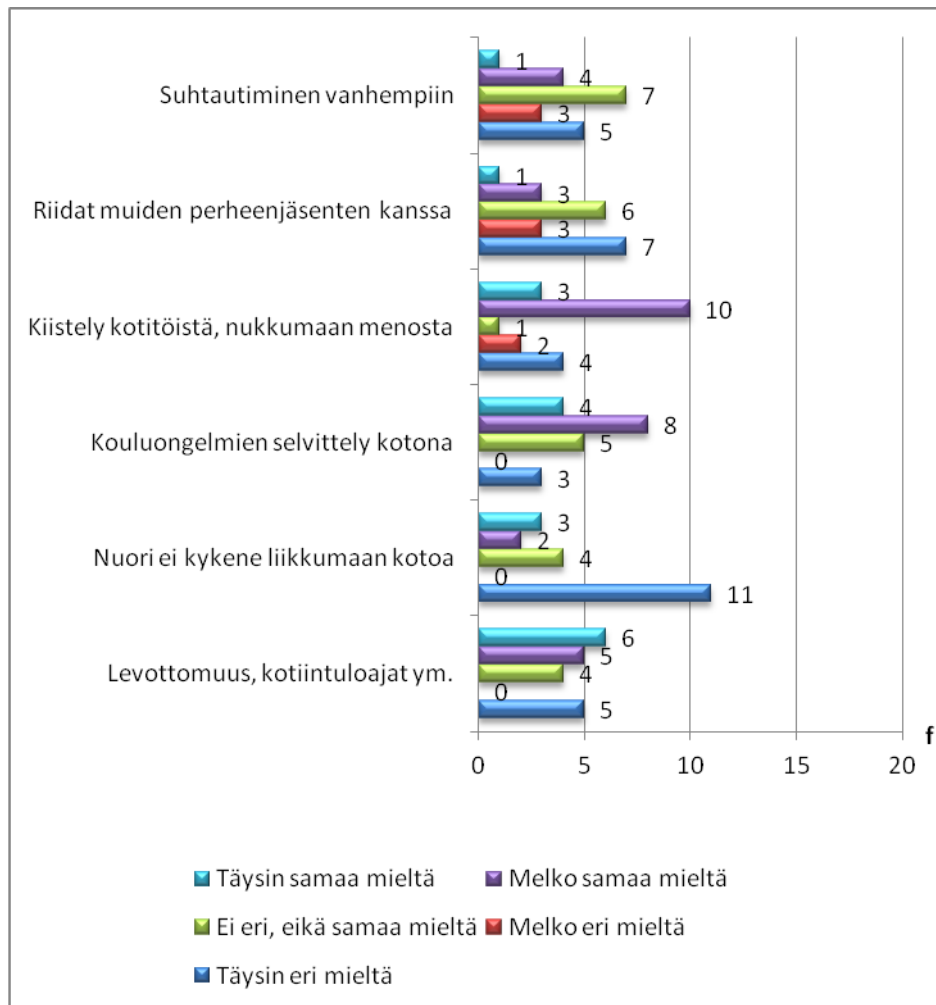
Vanhempia pyydettiin arvioimaan mitkä kouluvaikeudet vaikuttivat nuoren siirtymiseen JOPE/Topparoikka -kouluun. Suurimmat syyt Topparoikka -kouluun siirtymiselle olivat Luvattomat poissaolot, keskittymisvaikeudet oppimisvaikeudet ja motivaation puute. Koulukiusaajana olosta ja koulukiusattuna olosta ei vanhempien mielestä ollut kovinkaan paljon vaikutusta. (Kuva 1.)

Kuva 1. Kouluvaikeuksien vaikutus JOPE/Topparoikka kouluun siirtymiselle (n =20.)

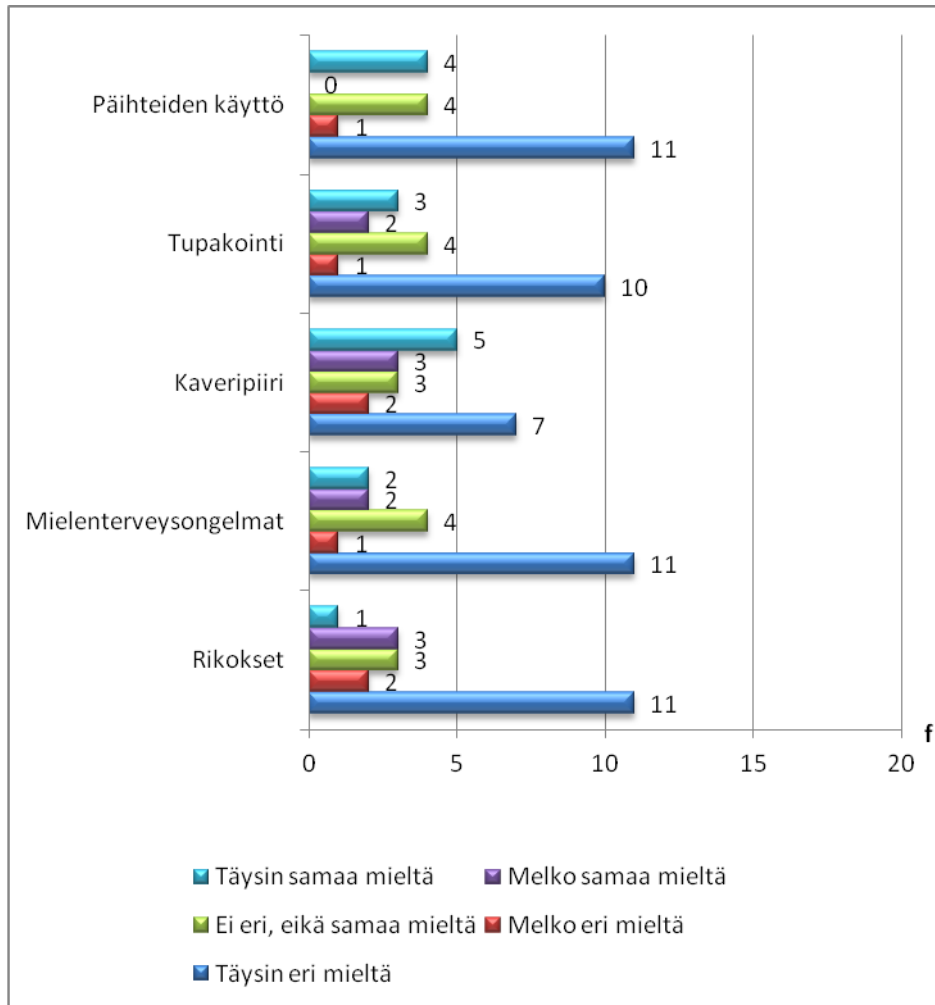
Seuraavissa kysymyksissä vanhemmilta kyseltiin mielipidettä kotiongelmien vaikutuksesta JOPE/Topparoikka -kouluun siirtymisen kanssa. Suurimpina syinä siirtoon pidettiin kouluongelmien selvittelyä kotona, kiistelyä kotitöistä sekä levottomuutta.

Täysin eri mieltä oltiin taas nuoren kykenemättömyydestä poistua kotoa sekä riidoista muiden perheen jäsenten kanssa. (Kuva 2.)

Kuva 2. Kotivaikeuksien vaikutus JOPE/Topparoiikka kouluun siirtymiselle (n=20)

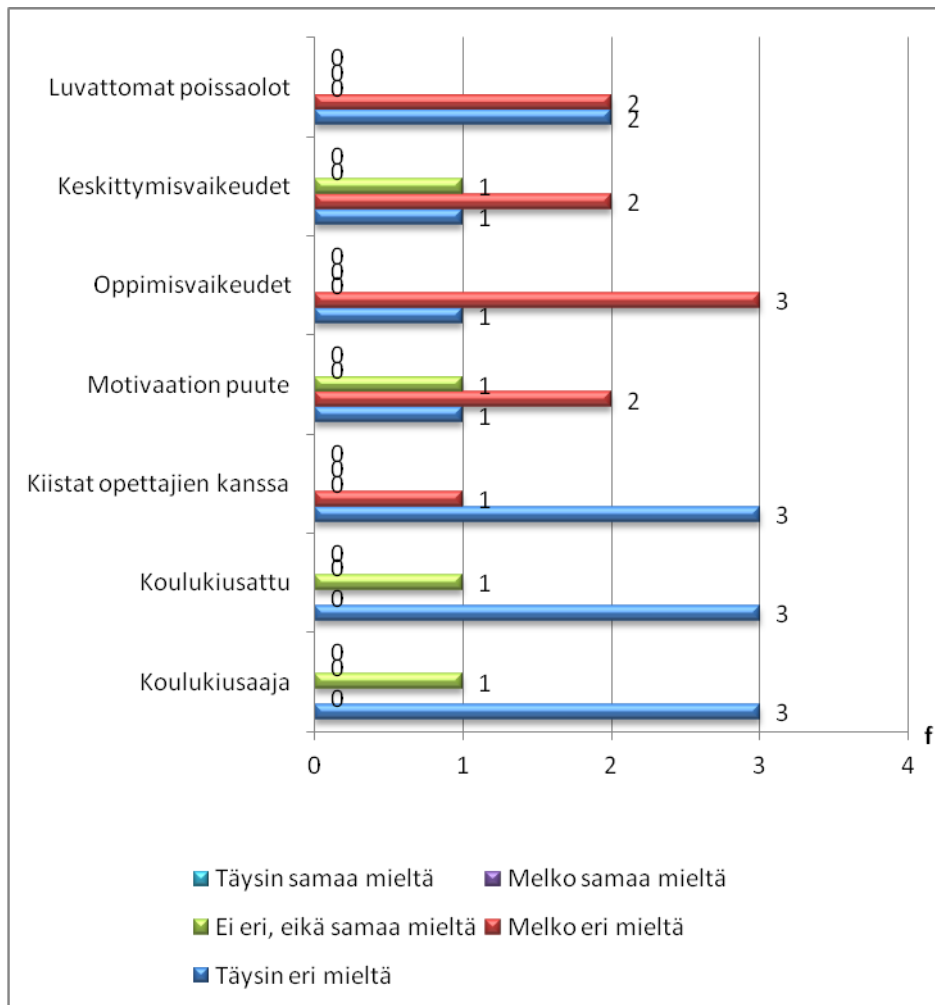
Seuraavat kysymykset liittyivät vapaa-ajan ongelmiin. Suuri osa vastaajista oli sitä mieltä, että vapaa-ajan ongelmat eivät olleet suurimpina syinä koulun vaihtoon. Muutamien vastaajien mielestä päihteiden käyttö ja kaveripiiri vaikuttivat Topparoiikka -kouluun siirtymiseen. Myös tupakoinnilla oli hieman osuutta vaihtoon. (Kuva 3.)

Kuva 3. Vapaa-ajan ongelmien vaikutus JOPE/Topparoikka -kouluun siirtymiselle (n=20)

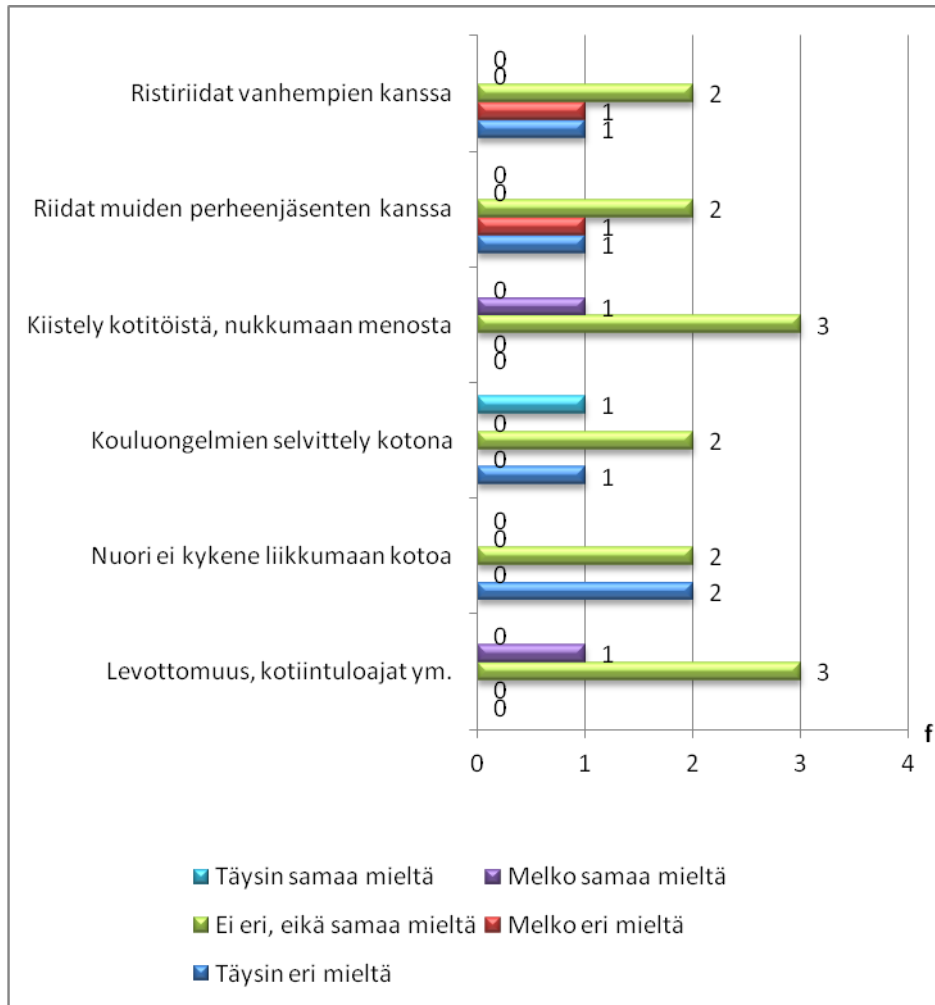
9.2 Muutos tällä hetkellä koulua käyvillä

Näihin kysymyksiin pyysimme vastaamaan vanhempien, joiden nuori käy tällä hetkellä JOPE/Topparoikka -koulua (n=4). Luvattomat poissaolot olivat vähentyneet ja motivaatio oli lisääntynyt. Oppimisvaikeudet ja keskittymisvaikeudet olivat myös vähentyneet. Koulukiusasioista eivät olleet ongelmana. (Kuva 4.)

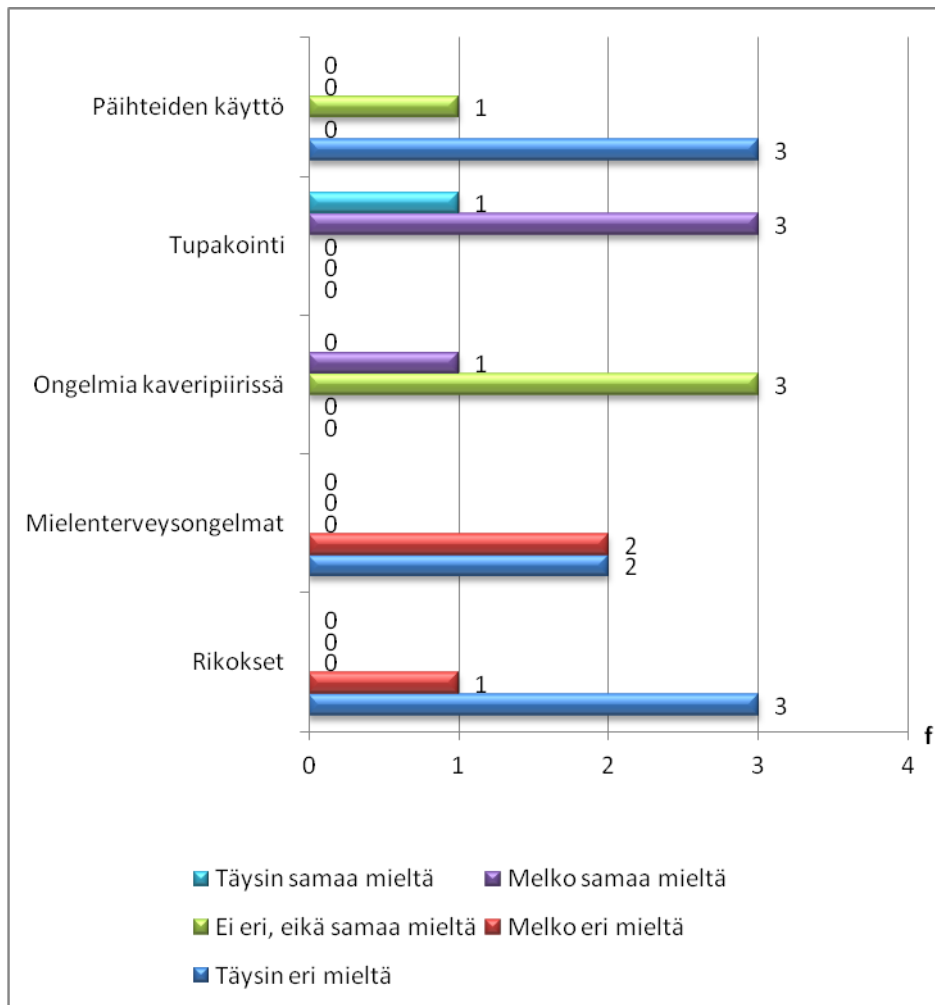
Kuva 4. Tilanne koulussa nyt (n=4)

Seuraavissa kysymyksissä keskityttiin taas kotiongelmiin. Kouluongelmien selvittely kotona oli vähentynyt. Ristiriidat kotona olivat myös vähentyneet. Kotiöiden teosta oli vielä kiistaa, sekä levottomuuden kanssa oli yhä ongelmia. (Kuva 5.)

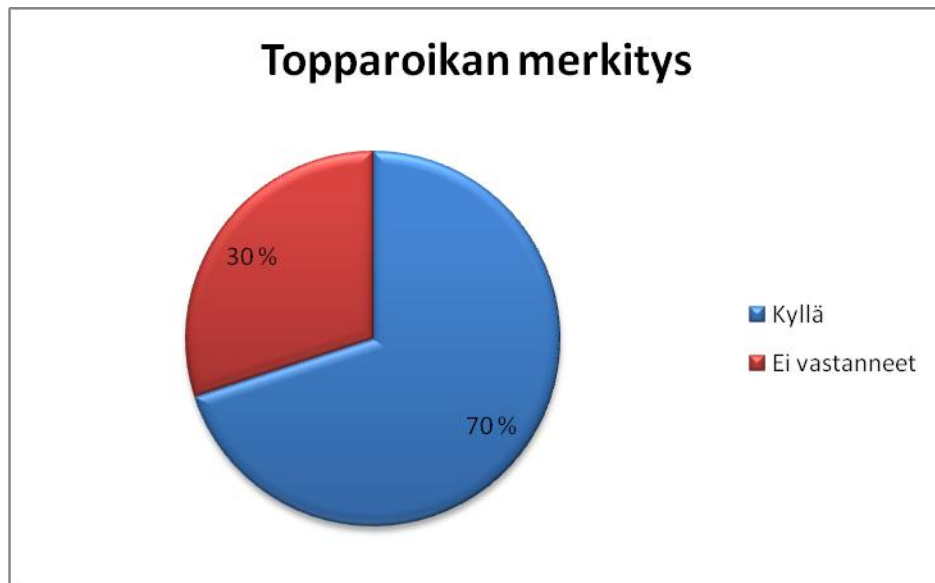
Kuva 5. Tilanne kotona nyt (n=4)

Seuraavat vastaukset koskivat vapaa-ajan ongelmia. Päihteiden käyttö, mielenterveysongelmat sekä rikokset eivät olleet vanhempien mukaan ongelmana. Tupakointia edelleen esiintyi nuorilla. (Kuva 6.)

Kuva 6. Tilanne vapaa-ajalla nyt (n=4) .

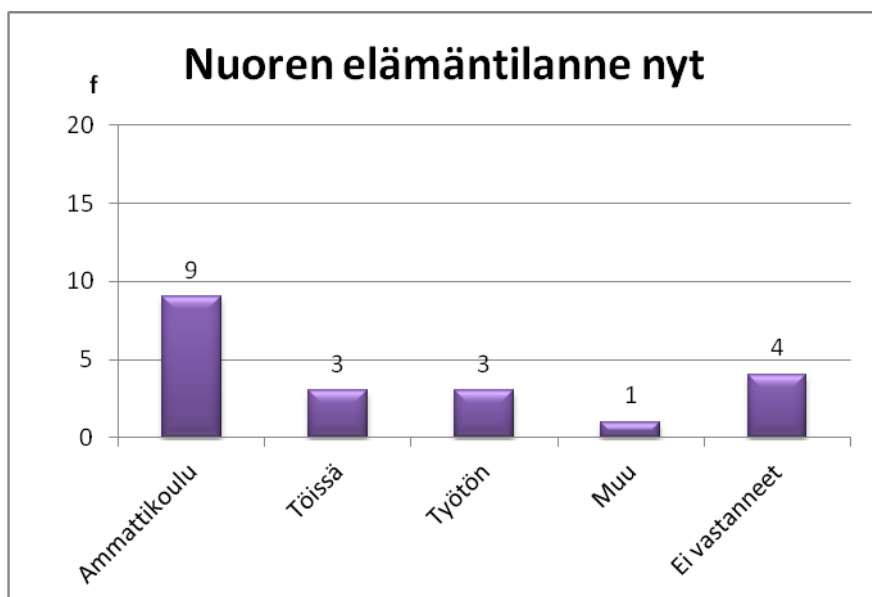
Seuraavana kysyttiin, oliko Topparoikka -kouluun siirtymisellä merkitystä perheen/nuoren tilanteeseen. 70 % vastaajista sanoi, että on. Loput 30 % ei ollut vastannut kysymykseen.

Kuva 7. Topparoikka kouluun siirtymisen merkitys perheen/nuoren tilanteeseen (n=5).

9.3 Muutos koulun suorittaneiden kesken

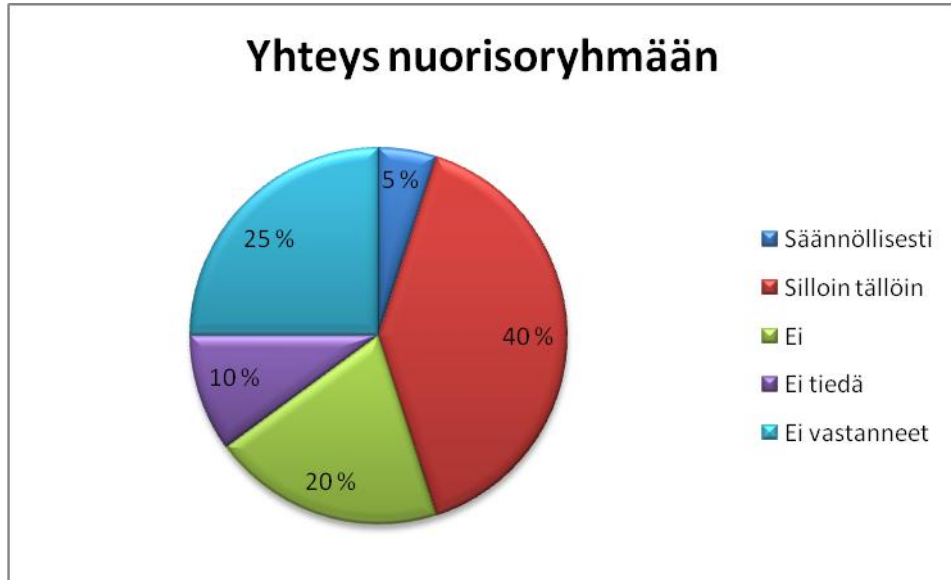
Seuraavat kysymykset oli tarkoitettu vanhemmille, joiden nuori on jo suorittanut top-
 paroiikka -koulun. Halusimme tietää, mikä on nuoren elämäntilanne nyt. Vastaajien
 nuorista suurin osa oli ammattikoulussa. Osa nuorista oli töissä tai työttömänä. (Kuva
 8.)

Kuva 8. Tilanne nyt (n=20)

Kysyimme myös, pitävätkö vanhemmat tai heidän nuorensa edelleen yhteyttä nuorisoryhmään. Suurin osa vastaajista piti yhteyttä silloin tällöin. 20 % ei pitänyt enää yhteyttä. (Kuva 9.)

Kuva 9. Yhteyden pito nuorisoryhmään (n=15)

Viimeisessä kysymyksessä kysyttiin ”Oliko Topparoikka koululla merkitystä nuorene tämänhetkiseen elämäntilanteeseen?” Tähän kysymykseen oli 15 vastanneet, heistä 75 % vastasi kyllä, vain yksi antoi kieltävän vastauksen. (Kuva 10.)

Kuva 10. Topparoikan merkitys tämänhetkiseen tilanteeseen (n=15)

9.4 Avoimet kysymykset

Kyselyn ensimmäinen sekamuotoinen kysymys koski koulun käyntiä. Se oli tarkoitettu vanhemmille, joiden nuori oli tällä hetkellä JOPE/Topparoikka -koulussa. Kysymys oli: ”Tilanne on parantunut. Miten?”. Tähän kysymykseen oli vastannut kolme vanhempaa. Kaikki vastaajat kertoivat nuoren koulun käynnin parantuneen ja nuorten motivoituneen koulunkäyntiin.

”Opettajien kanssa ei ongelmia.... ei motivaatio ongelmia.” (V6)

”Ei poissaoloja, käy koulua.” (V2)

Toisessa sekamuotoisessa kysymyksessä, joka koski myös vanhempia, joiden nuori käy tällä hetkellä JOPE/Topparoikka -koulua. Aiheena olivat ongelmat kotona. Kysymys oli: ”Tilanne on parantunut. Miten?”. Myös tähän kysymykseen oli vastannut kolme vanhempaa. Vanhemmat kertoivat nuorten kotiongelmien vähentyneen ja kouluun meno ei ollut enää niin vaikeaa.

”Kouluongelmien selvittely jäänyt vähemmälle.” (V16)

”Ei pystynyt ennen lähtemään kotoa, nyt liikkuu normaalisti kodin ulkopuolella.” (V7)

Kyselyn ensimmäisessä avoimessa kysymyksessä kysyttiin: ”Onko Topparoikka- kouluun siirtymisellä ollut merkitystä perheenne/ nuoren tilanteeseen?” Tämä kysymys oli tarkoitettu niille vanhemmille, joiden nuori oli tällä hetkellä JOPE- / Topparoikka -koulussa. Ensin vastaajat vastasivat kysymykseen ”kyllä” tai ”ei” ja sen jälkeen perustelivat vastauksensa. Kysymykseen vastasi neljä vanhempaa. Vanhemmat olivat todella tyytyväisiä koulun toimintaan. Nuorille oli myös tapahtunut suuria muutoksia vanhempien mielestä.

”Mistään muualta ei apua saatu.....” (V13)

”Koulu tulee nyt käytyä” (V9)

Seuraava avoin kysymys oli tarkoitettu niille vastaajille, joiden nuori oli jo aiemmin suorittanut Topparoikka koulun: ”Oliko Topparoikka koululla merkitystä nuorene tämänhetkiseen elämäntilanteeseen?” Tähänkin kysymykseen vastaajat valitsivat ensin ”kyllä” tai ”ei” vastauksen, jonka jälkeen perustelivat vastauksensa. Tähän kysymykseen saatiin vastaus kymmeneltä vanhemmalta. Vanhempien mukaan nuorten koulumotivaatio on kasvanut, nuoret saivat peruskoulun päästötodistuksen, mitä eivät vanhempien mukaan ilman Topparoikka -koulua olisi saaneet. (Kuva 1.)

”Ilman topparoikkaa asiat olisivat huonommin” (V6)

”Kouluun ei tarvinnut enää mennä kapinoimaan..... vaan opiskelemaa.” (V15)

”Sai päästötodistuksen..... Motivoi opiskelun jatkamista.” (V19)

Viimeinen avoin kysymys oli ”Haluatteko vielä sanoa jotakin asiaan liittyvää?” Tähän kysymykseen oli vastannut kuusin vanhempaa. Vastauksista ilmeni vanhempien kiittolisuus JOPE/Topparoikka -koulua kohtaan; toiminnan toivotaan jatkuvan vielä pitkään. Vanhemmat toivoivat, että tällaisia vaihtoehtoja olisi enemmän nuorille, joilla on vaikeuksia.

”Kiitokset!..... Toivottavasti toiminta jatkuu vielä kauan.” (V4)

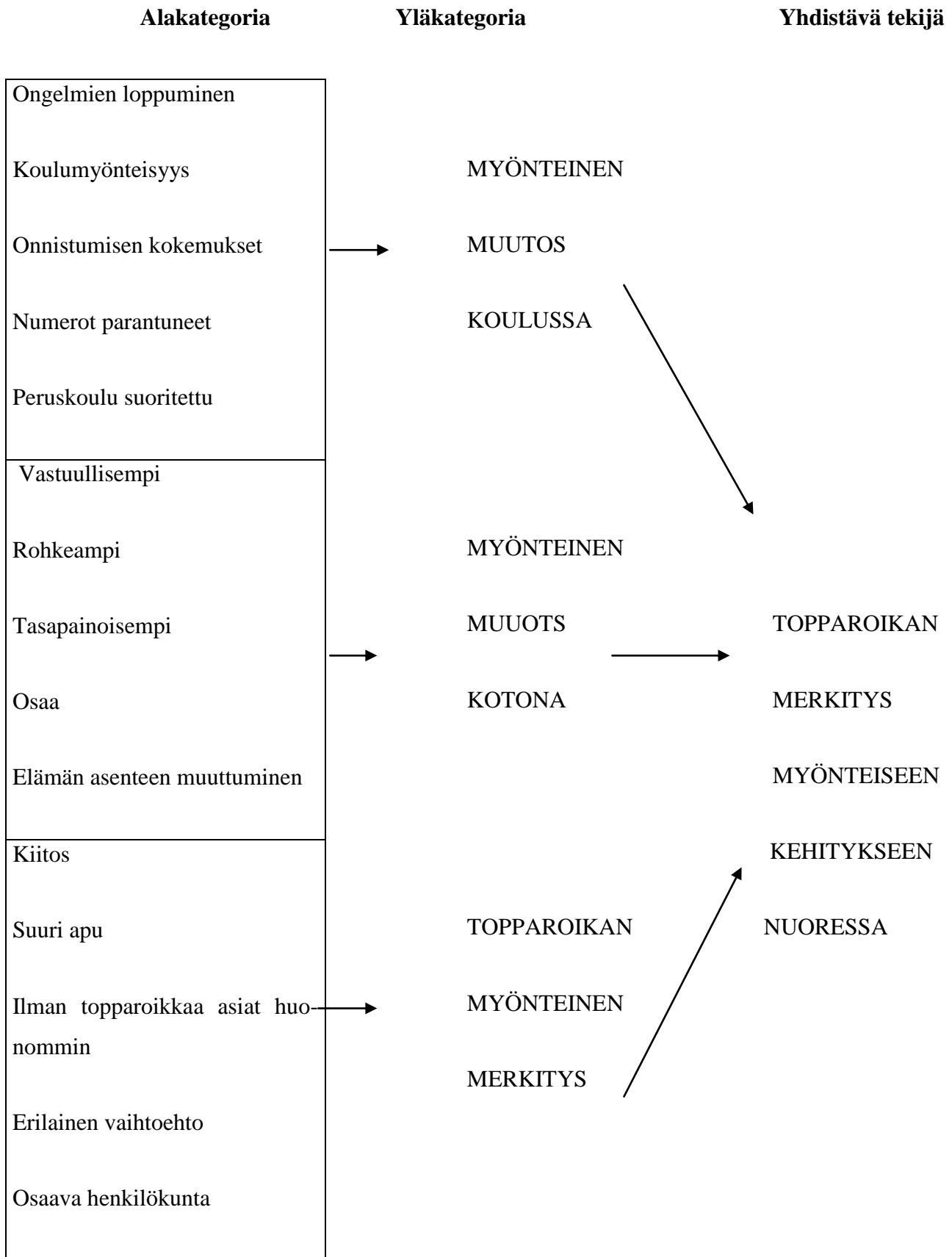
”.... vahva vaihtoehto nuorille, joille tulee seinä vastaan.” (V16)

”Ryhmään pääseminen, kuin pieni lottovoitto!” (V8)

9.5 Yhteenveto

Tutkimuksen tuloksista selvisi, että suurimpia syitä Topparoikka -kouluun siirtymiselle olivat luvattomat poissaolot, keskittymisvaikeudet, levottomuus sekä kiistat kotona. Mielenterveysongelmilla sekä rikoksilla ei ollut merkitystä siirtoon. Huomattiin, että tällä hetkellä Topparoikka koulua käyvien nuorten kouluongelmien selvittely kotona oli vähentynyt, sekä nuorten motivaatio oli noussut. Myös oppimis- ja keskittymisvai-

keudet olivat vähentyneet. Vanhemmat olivat hyvin kiitollisia nuorisoryhmän toiminnasta ja toivoivat tällaisia mahdollisuuksia lisää nuorille, joille on tullut seinä vastaan.

Kuva 11. Muutos Topparoiikkaan siirtymisen jälkeen

10 TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS JA ETIIKKA

Tutkimuksissa pyritään aina ehkäisemään virheiden syntymistä, silti jokaisen tutkimuksen tulosten pätevyys ja luotettavuus vaihtelevat (Hirsjärvi y. 2007, 226). Opinnäytetyömme tehtiin kyselylomakkeella, joten emme voi olla täysin varmoja, ovatko vastaajat ymmärtäneet kysymyksemme juuri niin, kuin me ne tarkoitimme. Tärkeänä luotettavuuden tekijänä pidetään myös tutkimusprosessin tarkkaa raportointia (Hirsjärvi ym. 2007, 227).

Tutkimukseen osallistuvilla on tärkeää kertoa tarkasti, mihin he ovat osallistumassa, mihin tuloksia käytetään ja mitkä ovat tutkimuksen tavoitteet. Osallistujille on myös ilmoitettava, että tutkimuksesta saadut tiedot ovat täysin luottamuksellisia ja nimettömiä. Eikä tuloksia tulla käyttämään muuhun kuin tutkimuksen toteutukseen. (Tuomi 2007, 145 - 146.)

Tässä työssä tutkimuslupa haettiin Kotkan kaupungin sosiaalitoimelta. Teimme itse lomakkeen teoriataustamme peilaten. Lomakkeessa oli pieniä puutteita. Suurin osa kysymyksistämme oli tehty likertin asteikolla, olimme merkanneet selvästi kohdat yksi, kolme ja viisi, mutta kohdista kaksi ja neljä puuttuivat merkinnät, jotka tarkoittivat, melko samaa mieltä ja melko eri mieltä. Virheprosentti vastauksissa kasvoi tämän takia, koska vastaajat eivät voineet olla täysin varmoja, mitä kohdat kaksi ja viisi tarkoittivat. Se oli meidän virheemme, joka huomattiin liian myöhään.

Lähteitä käytimme tutkimuksessamme kriittisesti. Tiedonhakua tehtiin vain asian mukaisesta kirjallisuudesta, raporteista, tutkimuksista ja luotettavista internetlähteistä, kuten: finlex.fi, minedu.fi ja oph.fi. Kaikki keräämämme lähteet pyrimme merkitsemään työhömmme asianmukaisesti. Tutkimustulokset on myös raportoitu puolueettomasti.

Opinnäytetyössämme reliabiliteetilla tarkoitetaan, että tekemämme tutkimus on toistettavissa, ja jos kysely tehtäisiin uudestaan, saataisiin aikaan samat vastaukset, kuin tässä tutkimuksessa. Kyselytutkimuksessa käytettyjen mittareiden luotettavuutta voidaan arvioida eri tutkijoiden toimesta. (Hirsjärvi ym. 2007, 226- 227.)

Validius taas opinnäytetyössämme tarkoittaa, että tutkimus vastaa juuri siihen, mitä sen on tarkoitus mitata. Ongelmana voi olla että, kyselylomakkeessa, vastaajat saattoivat ymmärtää kysymykset eri tavalla kuin olimme tarkoittaneet. Tästä voi seurata väärinymmärrystä, ja tuloksista voi tulla virheellisiä, koska luulemme vastaajien ymmärtäneen asian edelleen samalla tavalla kuin me. (Hirsjärvi ym. 2007, 226- 227.)

Tässä tutkimuksessa vastaajia oli vain 20. Jos vastaajajoukko olisi ollut suurempi, olisimme saaneet luotettavammat tulokset. Tulokset on analysoitu SPSS - tilasto - ohjelman avulla, mikä takaa luotettavuuden paremmin kuin käsin tehtynä. Kuitenkin numeroiden syötössä koneelle on voinut tapahtua inhimillisiä virheitä, joka voi taas lisätä virheiden mahdollisuutta. Avoimet kysymykset on taas analysoitu induktiivisella sisällön analyysillä, jolloin meidän omat päätelmät ja mielipiteet ovat voineet vaikuttaa analyysin tulokseen.

11 POHDINTA

11.1 Tulosten tarkastelu

Opinnäytetyömme vastausprosentti oli hyvin alhainen eli 28 %. Jos vastauksia olisi tullut enemmän, voisi työtämme pitää luotettavampana, kuin nyt se on. Vaikka vastauksia tulikin vähän, ovat tulokset hyvin mielenkiintoisia verraten aikaisempiin tutkimustuloksiin ja raportteihin.

Kyselyssä ilmeni, että 40 % nuorista oli siirtynyt Topparoikka -kouluun kahdeksannelle luokalla. Aiemman tutkimustuloksen pohjalta suurin riski koulusta putoamiseen on juuri nivelkodassa ala-asteelta yläasteelle siirryttäessä (Kuronen 2010, 329). Suurimpina syinä Topparoikka -kouluun siirtymiselle olivat luvattomat poissaolot, keskittymisvaikeudet ja motivaation puute. Nämä tulokset vastaavat opetusministeriön julkaisua syistä siirtymiselle joustavaan perusopetukseen. Kyseisessä julkaisussa kuitenkin nostettiin esiin myös päihdeongelmien ja koulukiusaamisen merkitys siirtoon (Luukannel & Manninen 2008, 20 - 22.) Opinnäytetyössämme koulukiusaamisella ei ollut merkitystä.. Päihteiden käytön vaikutuksestakin ei ollut paljoakaan merkitystä Kotiongelmistä suurimpana syynä pidettiin kouluongelmien selvittelyä kotona..

Kyselyn toiseen sivuun, joka oli tarkoitettu vanhemmille joiden nuori käy tällä hetkellä JOPE/Topparoikka -koulua, oli vastannut vain neljä vanhempaa. Näiden vastausten perusteella luvattomat poissaolot olivat vähentyneet. Motivaatio ongelmat ja oppimisvaikeudet olivat helpottaneet. Myös tutkimuksen avoimista kysymyksistä ilmeni, että nuorten motivaatio-ongelmat olivat vähentyneet ja nuoret kävivät mielellään koulussa. Tämän seurauksena luvattomat poissaolotkin olivat vähentyneet. Vanhemmat kertoivat myös koulun ongelmien selvittelyn kotana vähentyneen. Näiden vähäistenkin tulosten perusteella voisi sanoa, että topparoikka koulu on saanut aikaan muutoksen näissä nuorissa. Tämä muutos johtunee joustavan perusopetuksen käyttämisestä erilaisista opetusmuodoista ja oppimisympäristöistä, joilla yritetään saada nuori motivoitumaan koulun käyntiin ja antamalla vastuuta omaan opiskeluun. (Nurminen & Ouakrim-Soivio 2009, 35 - 36).

Avoimista kysymyksistä ilmeni, että vanhemmat ovat todella kiitollisia nuorisoryhmän toiminnasta. Ilman Topparoikkaa ei monikaan nuori olisi vastaajien mielestä suorittanut peruskoulua tai päässyt jatkokoulutukseen. Nuorten asenne koulunkäyntiin ja elämään oli myös muuttunut. Kouluun on nyt mukava mennä ja nuorien numerotkin ovat, vanhempien mukaan parantuneet. Moni vanhempi kertoikin, että tällaisia mahdollisuuksia pitäisi olla enemmän, koska Topparoikka oli ollut monelle ainoa paikka, josta apua nuorten ongelmiin oli saatu.

11.2 Tulosten hyödynnettävyys

Nuorten mielenterveysongelmat ja psykiatristen palveluiden käyttö on lisääntynyt. Sairaanhoidajan on hyvä tietää nuorten tilanne nykypäivänä, mitkä asiat vaikuttavat nuorten pahoinvointiin, sillä meillä on mahdollisuus ja velvollisuus ohjata nuoria erilaisten palveluiden piiriin esimerkiksi nuorisotoimintaan, mielenterveyspalveluihin, sosiaalitoimeen ja viranomaisille, jos tarvetta esiintyy. Terveystieteiden ammattilaisilla on myös mahdollisuus ohjata nuorten vanhempia heidän omien ongelmien kanssa sekä nuorten ongelmien kanssa. Monesti vanhempien ongelmat juuri heijastuvatkin nuorten pahoinvointiin.

Monet nuorten ongelmat lähtevät kotoa tai koulusta, näihin saattaa liittyä päihteiden käyttöä ja ajautumista muihin laittomiin tekoihin. Ongelmien ei saisi antaa kasautua,

vaan tilanteisiin tulisi puuttua mahdollisimman ajoissa. Kaikilla on mielestämme velvollisuus puuttua nuorten ongelmiin, jos niitä havaitsee. Ei se ole aina koulun tehtävä.

Mieleemme nousi ajatuksia siitä, että tällaisia mahdollisuuksia tulisi tarjota useammille nuorille, jotka apua kaipaavat. Toimintaa voisi myös laajentaa, jotta kaikilla nuorilla, joilla on tarvetta joustavaan perusopetukseen tai nuorisoryhmän palveluihin pääsisi mukaan niihin. Näin olisi mahdollisuus edesauttaa nuorten motivoitumista koulunkäyntiin ja ehkäistä syrjäytymistä.

11.3 Oma opinnäytetyöprosessi

Opinnäytetyöprosessimme alkoi syksyllä 2010, jolloin valitsimme aiheen. Aihe oli hyvin selkeä jo alusta asti, tekisimme kyselytutkimuksen JOPE/ Topparoikka -koulun nuorten vanhemmille. Alkuvaiheessa kohteenamme olivat kuitenkin vasta tällä hetkellä JOPE/Topparoikka -koulua käyvien nuorten vanhemmat. Suunnitteluseminaarissa saimme vasta idean, että voisimme myös hyödyntää niiden nuorten vanhempia, jotka ovat jo käyneet koulun vuodesta 2002 lähtien. Onneksi yhteystietojen saaminen ei ollut hankalaa, sillä nuorisoryhmä auttoi meitä saamaan ne.

Heti syksyllä 2010 kävimme nuorisoryhmän tiloissa tutustumassa koulun toimintaan. Meillä ei ollut aikaisempaa tietoa edes tällaisen toiminnan olemassa olost. Työ edistyi hitaasti, sillä muut koulutyöt ja monet työharjoittelut veivät niin paljon aikaa. Opinnäytetyön teoriatietoa haimme syksyllä 2010 sekä keväällä 2011. Tietoa löytyi paljon sillä nuorten hyvin- ja pahoinvointi ovat olleet pinnalla 2000 - luvulla.

Kyselylomaketta aloimme tehdä keväällä 2011. Koulujen kesälomien aikana emme oikein voineet tehdä opinnäytetyötämme paljoakaan, koska kyselylomake oli valmis, mutta emme voineet sitä viedä JOPE -koululle näyttille. Syksyllä myös aikataulujen sovittaminen oli välillä hieman hankalaa, koska me, opinnäytetyöntekijät, teimme kolmivuorotyötä. Onneksi aina, välillä yhteistä aikaa löytyi. Syksyllä 2011 saimme yhteystiedot vanhempiin ja lähetimme heti lomakkeet heille. Joulukuun 2011 odotimme vastauksia, jonka jälkeen teimme aktiivisesti töitä opinnäytetyömme parissa.

Opinnäytetyön tekeminen parin kanssa oli välillä hankalaa, sillä aina ei yhteistä aikaa löytynyt, vaikka kuinka yritti. Tehtävien jakaminen helpotti kuitenkin projektia. Opinnäytetyöprosessi oli pitkä ja usein hermoja raastava, mutta olemme hyvin iloisia siitä, että se on vihdoin ohi. Aihe oli onneksi myös hyvin mielenkiintoinen, sillä nuoret ja nuorten hyvinvointi ovat meille molemmille hyvin tärkeitä asioita, sillä nuorethan ovat meidän tulevaisuus.

LÄHTEET

Aira, T., Kannas, L., Kokko S. & Villberg, S. 2010. Nuorten päihdekokeilut ja -asenteet muutoksessa. Mannerheimin Lastensuojeluliiton ehkäisevän päihdetyön (EPT) hankkeen seurantatutkimus. Osa II, loppukartoitus. Mannerheimin lastensuojeluliitto. Helsinki

Anttila, A., Kuussaari, K. & Puhakka T. 2010. Ohipuhuttu nuoruus? Nuorten elinolot –vuosikirja. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta. Nuorisotutkimusverkosto. Helsinki.

Caspe, M., Lopez, M.E. & Wolos, C. 2007. Family involvement makes a difference, evidence that family involvement promotes school success for every child of age. Harvard Family Research Project Harvard Graduate School of Education.

Hautamäki, P. 2008. Heikon koulumenestyksen varhainen tunnistaminen - haaste koulu-psykologille. Licensaatti tutkimus. Jyväskylän yliopisto.

Heikkilä, T. 2002 Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P 2007 Tutki ja kirjoita. Keuruu: Otava

Immonen, M-L. & Nurmi, A. 2009. Kahdeksas luokkalaisten kouluviihtyvyys. Pro gradu. Jyväskylän yliopisto.

Joustavaa perusopetusta koskeva kehittämistoiminta, JOPO®. Opetushallituksen sivut. Saatavissa: http://www.oph.fi/kehittamishankkeet/joustava_perusopetus [Viitattu 4.12.2010].

Kalalahti, M. 2010. Perhetaustan ja sukupuolen yhteys koulunkäyntiin. Helsingin yliopisto. Käyttäytymistieteiden laitos Pro gradu.

Koulupudokkaiden aktivointi/ Joustava perusopetus. Opetus- ja kulttuuriministeriön sivut. Saatavissa:

http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/artikkelit/koulupudokkaiden_aktivointi/index.html [Viitattu 4.12.2010].

Kouluterveyskysely, 2010. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Peruskoulun 8. ja 9. luokkien oppilaiden hyvinvointi Kymenlaaksossa 2002–2010. 8-9

Kuronen Ilpo, 2010. Peruskoulusta elämäkouluun - Ammatillisesta koulutuksesta syrjäytymisvaarassa olevien nuorten aikuisten tarinoita peruskoulusuhteesta ja elämäkulusta peruskoulun jälkeen. Jyväskylän yliopisto. Koulutuksen tutkimuslaitos. Väitöskirja.

Kymenlaakson ammattikorkeakoulu, Voi hyvin nuori -hanke, 2010. Kymenlaakson ammattikorkeakoulun internet sivut Saatavissa: <http://www.kyamk.fi/Projektit/Voi%20hyvin%20nuori%21%20-hanke> [Viitattu 12.10.2010].

Kyngäs, H. & Vanhanen, L. 1999 Sisällönanalyysi. Hoitotiede Vol 11.

Lastensuojelulaki 13.4.2007/417

Lavikainen, H., Koskinen, S., Aro, H., Kestilä, L., Lyytinen, H., Martelin, T., Pensola, T., Rahkonen, O. & Aromaa, A. 2006. Kouluvaikeuksien yleisyys ja yhteydet aikuisiän elämäntilanteeseen ja koettuun terveyteen. Yhteiskuntapolitiikka.

Lepistö, J., Marttunen, M. & Von der Pahl, B. 2008. Nuoret, päihteet ja väkivalta. Kansanterveyslaitos. Mielen terveyden ja alkoholitutkimuksen osasto. Nuorten mielen terveysyksikkö. Åbo Akademi. Psykologia. HUS, HYKS, Nuorisopsykiatria. Kansanterveyslaitoksen julkaisuja 4/2008.

Lindberg, K. & Hänninen, S. Haastattelu 20.10.2011. Kotka

Lindberg, K. 2010. Sosiaalitoimi nuorisoriikosprosessissa – Case Kotka. Opinnäytetyö. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu.

Lopes, J. 2007. Prevalence and comorbidity of emotional, behavioural and learning problems: a study of 7th-grade students. *Education and Treatment of Children*.

Luukannel, U. & Manninen, J. 2008. Joustava perusopetus - JOPO®- toiminnan vaikuttavuuden arviointi. Opetusministeriön julkaisuja 2008:36.

Mielenterveys. Väestöliitto. Saatavilla:
http://www.vaestoliitto.fi/murkun_kanssa/tietoa/mielenterveys2/

Nolvi, S. 2011. OKI- oppilaiden kouluun kiinnittyminen yläkoulussa. Pro gradu Jyväskylän yliopisto.

Nurminen, U. & Ouakrim-Soivio, N. 2009. Joustava perusopetus - JOPO®- toiminnan aloittaminen ja vakiinnuttaminen. Opetusministeriön julkaisuja 2009:26.

Oppivelvollisuus ja koulupaikka. Opetushallituksen sivut. Saatavissa:
http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/perusopetus/oppivelvollisuus_ja_koulupaikka
 [Viitattu 4.12.2010].

Peruskoulun koulupudokkaat lukuvuosina 1999/2000–2008/2009. Tilastokeskuksen sivut. Saatavissa:
http://www.stat.fi/til/kkesk/2008/kkesk_2008_2010-03-12_tau_002_fi.html [Viitattu 7.3.2011].

Perusopetusasetus 9a §

Perusopetus. Opetushallituksen sivut. Saatavissa:
http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/perusopetus [Viitattu 4.12.2010].

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet. 2004. opetushallitus Määräys 1/011/2004, Määräys 2/011/2004, Määräys 3/011/2004.

Sosiaali- ja terveysministeriö. Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehitysohjelma (KASTE 2008–2011)

Taitto, P. 2007. Laatia kodin ja koulun yhteistyöhön. Opetushallitus. Helsinki.

Tuomi, J. 2007. Tutki ja lue. Helsinki: Tammi.

Turunen, K. Ikävaiheiden kriisit. 2005.

Virkkunen. 2010 Opetus- ja kulttuuriministeriön tiedote Valtionavustukset ovat pienentäneet perusopetuksen opetusryhmiä. Opetus- ja kulttuuriministeriön sivut. Saatavissa: <http://www.minedu.fi/OPM/Tiedotteet/2011/01/ryhmakoko.html> [Viitattu 4.12.2010].

Tekijät	Aihe	Osallistujat	Tarkoitus	Keskeiset tulokset
<p>Mira Kalalahti, Helsingin yliopisto, Käyttäytymistieteiden laitos, Koulutussosiologian ja –politiikan maisteriohjelma, Pro gradu 2010</p>	<p>Perhetaustan ja sukupuolen yhteys koulunkäyntiin.</p>	<p>Tutkimuskohteena ovat helsinkiläiset 9. luokkalaiset vuonna 2004.</p>	<p>Tarkastella koulunkäynnin vaihtelua ja yhteyksiä sukupuoleen ja perhetaustaan.</p>	<p>41% tytöistä viihtyy ja menestyy koulussa, kun taas vain 28% pojista. Suurin osa ns. ydinperheen lapsista viihtyy ja menestyy koulussa, kun taas työttömien vanhempien lapset eivät. Yleisesti paremmin koulussa menestyvät ne, jotka ajattelevat myönteisesti koulunkäynnistä. Äidin koulutustaso vaikuttaa oppilaiden menestykseen, mitä korkeammin koulutettu äiti, sitä vähemmän lapsella on oppimisvaikeuksia ja ongelmia kouluviihtyvyyden kanssa. Tulosten mukaan myös kouluympäristöllä on iso vai-</p>

				<p>kutus koulun käyntiin ja opettavan vuorovaikutustaidot ovat tärkeitä koulumyöntyvyyden kannalta. Vanhempien tuki opiskeluun nostaa koulumennostystä verrattuna niihin, jotka eivät tukea saa, myös hyvitä kaverisuhteista saatiin samanlaisia tuloksia.</p>
Tekijät	Aihe	Osallistujat	Tarkoitus	Keskeiset tulokset
<p>Saara Nolvi, Jyväskylän yliopisto, Kasvatustieteiden laitos, Erityispedagogiikan pro gradu, 2011</p>	<p>OKI- oppilaiden kouluun kiinnityminen yläkouluissa.</p>	<p>Kyselyn kohteena olivat 784 Keski-suomalaista 7-9 luokkalaista nuorta.</p>	<p>Selvittää OKI- mittarin toimivuutta (Oppilaiden kouluun kiinnittyminen – mittari), verrattuna yhdysvaltalaiseen mittariin ja oppilaiden kouluun kiinnitymistä ja eroja muiden kiinnittymisen ryhmien välillä.</p>	<p>Kouluun kiinnityminen Suomessa oli melko vahvaa. Luokka-asteita verrattaessa 7-luokkalaiset olivat hyvin kiinnittyneitä koulunkäyntiin, kuitenkin 9-luokkalaisten kohdalla kiinnittyminen heikkeni selvästi. Poikkeuksena kuitenkin, että nuorten kiinnostus</p>

				<p>jatkokoulutukseen nousi 9- luokalle mentäessä. Myös kotoa tulleen tuen nähtiin liittyvän positiivisesti kouluinnittymiseen.</p> <p>Sukupuolten välisissä eroissa huomattiin, että tytöt olivat kiinnittyneempiä koulunkäyntiin, kuin pojat. Tytöt olivat muutenkin motivoituneempia koulunkäyntiin ja tulevaisuuteen. Eri-tyisopetukseen osallistuvat lapset panostivat vähemmän koulunkäyntiin ja tarvitsivat enemmän tukea ja kannustusta kotoa ja koulusta. Tärkeänä tuloksena huomattiin, että suomalaisilla opettajilla oli hyvät suhteet oppilaisiin.</p>
--	--	--	--	--

Tekijät	Aihe	Osallistujat	Tarkoitus	Keskeiset tulokset
<p>Maija-Leena Immonen, Aino Nurmi, Jyväskylän yliopisto, Kasvatustieteiden laitos, Erityispedagogiikan pro gradu, 2009.</p>	<p>Kahdeksas luokkalaisten kouluviihtyvyys</p>	<p>491 Kuopiossa ja Mikkelissä lukuvuonna 2007-2008 opiskelleita 8-luokkalaisia, kahdeksasta eri koulusta.</p>	<p>Tarkoituksena selvittää oppilaiden itsekokema kouluviihtyvyys, oppilaiden kokemat sosiaaliset suhteet, luokkailmapiiri, kouluuupumus ja itsetunto. Tarkasteltiin myös oliko näissä sukupuolten välisiä eroja, sekä vastaako koulutusjärjestelmä erilaisten oppilaiden tarpeisiin.</p>	<p>Huomattiin, että noin ¾ kahdeksasluokkalaisista viihtyi koulussa hyvin. Tytöt ja yleisopetusryhmään kuuluvat viihtyivät koulussa parhaiten. Erityisopetuksessa olevat oppilaat ajattelivat oppilas-opettaja välisestä suhteesta positiivisemmin, kuin yleisopetuksessa olevat. Kuntaas ystävyys suhteita vertaillessa tulokset olivat juuri päinvastoin. ¾ oppilaista kertoi koulun ilmapiirin olevan hyvä. Opetustaustalla tai sukupuolten välillä ei ollut eroja. Sukupuolten välillä ei ollut eroja itsetunnon kanssa, mutta osittain aikaisesti erityis-</p>

				opetuksessa olevilla itsetunto oli heikoin. Kouluuupumus oli myös suurinta osaaikaisesti erityisopetuksessa olevilla.
Tekijät	Aihe	Osallistujat	Tarkoitus	Keskeiset tulokset
Petra Hautamäki, Jyväskylän yliopisto, Kehitys – ja kasvatuspsykologian erikoispsykologian koulutus, Psykologian lisensiaatintutkimus, 2008.	Heikon koulunesteyksen varhainen tunnistaminen - haaste koulu psykologille	Kyselytutkimus, johon osallistui 115 peruskoulun kahdeksas luokkalaista. Lasten vanhemmille lähetettiin myös kysely, joka koski lapsen koulunkäyntiä, kehityshistoriaa ja perhetaustaa.	Tarkoituksena selvittää tekijöitä, jotka olivat yhteydessä heikkoon koulunesteykseen, kuten perhetausta, koulunkäynti ja oppilas itse. Pyrittiin myös niiden varhaiseen tunnistamiseen ja peruskoulussa.	Tuloksissa havaittiin, että jo alasteella oli huomattavissa merkkejä riskitekijöistä. Näitä olivat: lähisuvun oppimisvaikeudet, äidin matala peruskoulutus, lukemisen- ja kirjoittamisen ongelmat ja kokemus paljosta kotiläksy määrästä 1.-2. luokalla, lintsaaamiset 3.-6. luokalla ja matalampi ÄO kahdeksannelle luokalla. Havaittiin myös, että kongnitiivisia taitoja pystyttiin

				kouluissa tuke- maan hyvin, mutta työskentelytaito- jen, emotionaalis- ten ja sosiaalisten taitojen tukemi- seen ei kiinnitetä tarpeeksi huomio- ta.
Tekijät	Aihe	Osallistujat	Tarkoitus	Keskeiset tulokset
Lavikainen, H., Koskinen, S., Aro, H., Kestilä, L.,Lyytinen, H., Martelin, T., Pen- sola, T.,Rahkonen, O. & Aromaa, A.2006	Kouluvaikeuksi- en yleisyys ja yhteydet ai- kuisiän elämänti- lanteeseen ja koettuun tervey- teen.	Noin 1894, 18- 29- vuotiasta nuorta, joille tehtiin tietoko- neavusteinen haas- tattelu.	Selvittää, miten op- pimis- ja kouluvai- keuden vaikuttavat nuoren tulevaisuu- teen ja terveyteen.	Tutkimuksen mu- kaan, joka kuuden on kokenut, jon- kunlaisia oppimis- tai kouluvaikeuk- sia yhden luku- vuoden ajan. Ylei- sin ongelma on keskittyminen. Pojilla ongelma oli kaksi kertaa suurempi kuin tyttöillä. Yli puolet vaikeuksista kär- sineistä ei ollut saanut minkään- laista apua koulu- tai oppimisvai- keuksiinsa. Luo- kalle jääminen tai erityisluokalle

				<p>siirtyminen oli harvinaista. Aikuisiällä havaittiin, että koulu- ja oppimisvaikeuksilla oli yhteys alhaiseen koulutustasoon, työttömyyteen ja yksihuoltajuuteen.</p> <p>Terveysteen havaittiin myös olevan vaikutusta, sillä alle puolet vaikeuksista kärsineistä sanoi terveytensä olevan hyvä.</p>
Tekijät	Aihe	Osallistujat	Tarkoitus	Keskeiset tulokset
Lopes, J. Education and Treatment of Children. West Virginia University. 2007	Prevalence and comorbidity of emotional, behavioural and learning problems: a study of 7 th -grade students.	7-luokkalaiset oppilaat.	Selvittää, miten emotionaaliset, käyttäytymis- ja koulunkäynti ongelmat vaikuttivat koulumenestykseen	Alkulukuvuodesta 42% lapsista suoritti koulutehtävänsä alle hyväksymisrajan, 19%:lla oli käyttäytymisongelmia ja 10%:lla tunne-elämän ongelmia. Lukuvuoden loppuun mennessä tunne- ja käyttäytymisongelmat

				<p>olivat lisääntyneet, kun taas koulumenestys oli laskeutunut. Analyysi osoitti, että koulumenestystä ennustaa paremmin emotionaaliset ongelmat, kuin käyttäytymisongelmat. Tulokset osoittivat myös, että ongelmat olivat paljon todennäköisempiä köyhemmissä perheissä, verrattuna normaali- ja korkeatuloisiin.</p>
Tekijät	Aihe	Osallistujat	Tarkoitus	Keskeiset tulokset
<p>Kuronen Ilpo, Jyväskylän yliopisto, Koulutuksen tutkimuslaitos, Kasvatus, tieto ja kulttuuri –tohtoriohjelma, Väitöskirja, 2010.</p>	<p>Peruskoulusta elämänkouluun - Ammatillisesta koulutuksesta syrjäytymisvaarassa olevien nuorten aikuisten tarinoita peruskoulusuhteesta ja elämäkulusta peruskoulun</p>	<p>22 syrjäytymisvaarassa olevaa ammatillisen koulutuksen keskeyttänyttä nuorta, joilla ollut erilaisia vaikeuksia peruskoulun aikana. Nuoret kertoivat tutkijoille elämäkertansa.</p>	<p>Selvittää tutkimukseen osallistuneiden nuorten kouluolosuhteita peruskoulussa, elämäkulkua ja kiinnittytymistä yhteiskuntaan. Keskitettiin siihen, miten nuoret itse näkivät, kertoivat ja arvioivat omaa tule-</p>	<p>Aineiston perusteella useat osallistujat olivat alasteella kiusattuja, levottomia ja jännittyneitä. Yläasteella he olivat taas kyllästyneet tai vain luovuttaneet koulunkäynnin suhteen. Mo-</p>

	jälkeen.		vaisuuttaan.	nilla oli ongelmia jo ennen koulujen alkua. Nivelkohan pidettiin kuitenkin ala-asteelta yläasteelle siirryttäessä.
Tekijät	Aihe	Osallistujat	Tarkoitus	Keskeiset tulokset
Aira Tuula, Kannas Lasse, Kokko Sami, Villberg Sami, 2010. Mannerheimin lastensuojeluliitto	Nuorten päihdekokeilut ja –asenteet muutoksessa. Mannerheimin Lastensuojeluliiton ehkäisevän päihdetyön (EPT) hankkeen seurantatutkimus Osa II, loppukartoitus	139 nuorta ja heidän vanhempansa. Kyselytutkimus 7:llä luokalla ja uudestaan sama kysely 8:lla luokalla.	Nuorten asennoitumista päihdekokeiluihin ja päihdeiden käyttöön ja mielipiteitä EPT- hankkeesta.	7. luokalta, 9. luokalle siirtymä välissä, nuorten alkoholikokeilut olivat nousseet kaksi kolmasosaa ja tupakkaa kokeilleita oli lähes puolet tänä aikana. Muiden päihdeidenkin kokeilu oli noussut. Nuorten suhtautuminen päihdekokeiluihin oli sallivampi 7. luokalta 9.luokalle siirryttäessä. Nuorten vanhemmat olivat kielteisiä päihdeiden käyttöön koko seurannan ajan, mutta iso joukko

				vanhemmista salli lapsensa maistaa alkoholia aikuisten seurassa. Monet yhdeksäsluokkalaiset sanoivat, että paras ehkäisykeino edes aloittaa päihteiden käyttö on oma harkinta, kavereiden kanssa olo ja muu mielekäs tekeminen. Hyvät suhteet vanhempiin oli myös tärkeä tekijä nuorten mielestä.
Tekijä	Aihe	Osallistujat	Tarkoitus	Keskeiset tulokset
Caspe, M., Lopez, ME. & Wolos, C. 2007. Harvard Family Research Project Harvard Graduate School of Education.	Family involvement makes a difference, evidence that family involvement promotes school success for every child of age.	Varhaisessa peruskoulu iässä olevia lapsia.	Vanhempien merkitys lapsen menestykseen ja motivaatioon tulevassa koulutuksessa.	Lasten sosiaalisia suhteita ja yhteisötoimintaa pidettiin tärkeänä. Vanhempia tuettiin auttamaan lapsia kotitehtävien teossa. Koti- koulu suhteilla suuri merkitys nuorten kiinnostukseen matematiikasta ja

				kirjoittamisesta. Tämä taas vaikutti lasten tulevaan koulutukseen.
--	--	--	--	---

Valitse yksi vaihtoehto

1.1 Nuoren sukupuoli

1.2 tyttö poika

1.2 Nuoren ikä

Aloittaessa Topparoikka koulun

13 14 15 16 17 18

1.3 Millä luokalla aloittanut Topparoikka koulun?

7 lk 8 lk 9 lk

2. Arvioi millä tavalla nämä tekijät vaikuttivat siihen, että nuorene siirtyi JOPE/Topparoikka kouluun?

2.1 Kouluvaikeudet:	Täysin eri mieltä		Ei samaa, eikä eri mieltä		Täysin samaa mieltä
a. Luvattomat poissaolot	1	2	3	4	5
b. Keskittymisvaikeudet	1	2	3	4	5
c. Oppimisvaikeudet	1	2	3	4	5
d. Motivaation puute	1	2	3	4	5
e. Kiistat opettajien kanssa	1	2	3	4	5
f. Koulukiusattu	1	2	3	4	5
g. Koulukiusaaja	1	2	3	4	5
h. Muu? Mikä? _____					

2.2 Kotivaikeudet:	Täysin eri mieltä		Ei samaa, eikä eri mieltä		Täysin samaa mieltä
a. Suhtautuminen vanhempiin	1	2	3	4	5
b. Riidat muiden perheenjäsenien kanssa kotona	1	2	3	4	5
c. Kiistely kotitöistä, nukkumaan menosta, tv:n katselusta	1	2	3	4	5
d. Kouluongelmien selvittely kotona	1	2	3	4	5
e. Nuori ei kykene liikkumaan kotoa	1	2	3	4	5
f. Levottomuus, kotiintuloajat ym.	1	2	3	4	5
g. Muu? Mikä? _____					

2.3 Vapaa-ajan ongelmat:	Täysin eri mieltä		Ei samaa, eikä eri mieltä		Täysin samaa mieltä
a. Päihteiden käyttö	1	2	3	4	5
b. Tupakointi	1	2	3	4	5
c. Kaveripiiri	1	2	3	4	5
d. Mielenterveysongelmat	1	2	3	4	5
e. Rikokset	1	2	3	4	5
f. Muu? Mikä? _____					

3. Kysymys huoltajille, joiden nuori on **tällä hetkellä** JOPE- Topparoikka koulussa

3.1 Miten arvioitte tilannetta nyt?

3.2 Koulussa:	Täysin eri mieltä		Ei samaa, eikä eri mieltä		Täysin samaa mieltä
a. Luvattomat poissaolot	1	2	3	4	5
b. Keskittymisvaikeudet	1	2	3	4	5
c. Oppimisvaikeudet	1	2	3	4	5
d. Motivaation puute	1	2	3	4	5
e. Kiistat opettajien kanssa	1	2	3	4	5
f. Koulukiusattu	1	2	3	4	5
g. Koulukiusaaja	1	2	3	4	5
h. Muu? Mikä? _____					
i. Tilanne on parantunut. Miten? _____					

3.3 Kotona:	Täysin eri mieltä		Ei samaa, eikä eri mieltä		Täysin samaa mieltä
a. Ristiriidat vanhempien kanssa	1	2	3	4	5
b. Riidat muiden perheenjäsenten kanssa kotona	1	2	3	4	5
c. Kiistely kotitöistä, nukkumaan menosta, tv:n katselusta	1	2	3	4	5
d. Kouluongelmien selvittely kotona	1	2	3	4	5
e. Nuori ei kykene liikkumaan kotoa	1	2	3	4	5
f. Levottomuus, kotiintuloajat ym.	1	2	3	4	5
d. Muu? Mikä? _____					
e. Tilanne on parantunut. Miten? _____					

3.4 Vapaa-ajalla:	Täysin erimiltä		Ei samaa, eikä eri mieltä		Täysin samaa mieltä
a. Päihteiden käyttö	1	2	3	4	5
b. Tupakointi	1	2	3	4	5
c. Ongelmia kaveripiirissä	1	2	3	4	5
d. Mielenterveysongelmat	1	2	3	4	5
e. Rikokset	1	2	3	4	5
f. Muu? Mikä? _____					
g. Tilanne on parantunut. Miten? _____					

3.5 Onko Topparoikka-kouluun siirtymisellä ollut merkitystä perheenne / nuoren tilanteeseen?

 Kyllä   Ei

Perustelkaa vastauksenne

_____

_____

_____

4. Kysymykset huoltajille, joiden nuori **on jo suorittanut** JOPE/Topparoikka koulun
Vastaa myös kysymykseen 2.

4.1 Kuinka monta vuotta on siitä, kun nuorene päätti Topparoikka koulun? (sopivin vaihtoehto)

- 0-2 v.   2-4 v.   4-6 v.   6-8 v.   8-10 v.

4.2 Mikä on nuorene elämäntilanne nyt? (rastita yksi vaihtoehto)

- Ammattikoulussa
 Lukiossa
- Ammattikorkeakoulussa
 Yliopistossa
 Työssä
 Työtön
 Muu? Mikä? _____

4.3 Pidätkö te tai nuorene edelleen yhteyttä Nuorisoryhmän (Topparoikan) työntekijään?

- Kyllä, säännöllisesti   Kyllä, silloin tällöin   Ei   En tiedä

4.4 Oliko Topparoikka koululla merkitystä nuorene tämän hetkiseen elämäntilanteeseen?

- Kyllä   Ei

Perustelkaa vastauksenne

_____

_____

_____

4.5 Haluatteko vielä sanoa jotakin asiaan liittyen?

_____

_____

_____

KIITOS VASTAUKSISTANNE!

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

SAATEKIRJE

Terveysala

Hyvät huoltajat!

Olemme kaksi sairaanhoitajaopiskelijaa Kymenlaakson ammattikorkeakoulusta. Opintoihimme kuuluu opinnäytetyö, jonka teemme Voi hyvin nuori- hankkeeseen. Hankkeen tarkoitus on kehittää nuorten hyvinvointia Suomessa. Opinnäyteyössämme tutkimme kysellä vanhempien/huoltajien mielipiteitä, miten joustava perusopetus on vaikuttanut nuoren koulunkäyntiin ja elämään. Lisäksi tutkitaan Topparoikka/JOPE koulun vaikutuksia nuoren tulevaisuuden suunnitteluun.

Yhteystietonne saimme Topparoikka/JOPE- koulun kautta. Antamanne vastaukset käsitellään nimettöminä ja täysin luottamuksellisesti. Kyselylomakkeet hävitetään tutkimuksen valmistuttua. Yksittäisten henkilöiden mielipiteet eivät paljastu tutkimuksessa.

Ohessa teille vastauskuori, jonka postimaksu maksettu. Pyydämme teitä palauttamaan täytetyn kyselylomakkeen 9.12 mennessä.

Mikäli teillä on kysyttävää kyselyyn liittyvistä asioista, voitte ottaa yhteyttä meihin sähköpostitse tai opinnäytetyön ohjaajaan.

Kiitos etukäteen vastauksistanne!

Kotkassa 17.11.2011

Katja Hakala

katja.hakala@student.kyamk.fi

Sanna Halonen

sanna.halonen@student.kyamk.fi

Hoitotyön koulutusohjelma

Sairaanhoitaja (AMK)

Opinnäytetyön ohjaaja:

Eeva-Liisa Frilander Paavilainen

Yliopettaja, KT

eeva-liisa.frilander@kotka.fi

puh: 044-7048721

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

14.12.2011

Hyvät huoltajat!

Muistuttaisimme teitä muutama viikkoa sitten lähettämästämme Topparoikka/JOPE- kouluun liittyvästä kyselystä. Jokainen saamamme vastaus on meille arvokas, sillä saamillamme tiedoilla voimme auttaa nuorisoryhmää kehittämään toimintaansa ja auttaa tulevia nuoria, jotka käyvät JOPE/Topparoikka- koulua. Jos, ette vielä ole vastanneet, pyytäisimme teitä vielä vastaamaan **22.12.2011** mennessä.

Jos olette jo vastanneet kyselyymme kiitämme teitä ajastanne!!!

Hyvää Joulua toivottaen: Katja Hakala

Sanna Halonen

katja.hakala@student.kyamk.fi

sanna.halonen@student.kyamk.fi

Hoitotyön koulutusohjelma

Sairaanhoitaja (AMK)

Teema	Kysymys nro.	Tutkimus on- gelma	Teksti kpl.	Metodi/Asteikko
1. Taustatiedot	1.1	2	1	Dikotomia
	1.2	2	3, 3.1, 4.1, 5	Nominaali
	1.3	2	3, 4.1	Nominaali
2. Millaisia ongelmia nuorella oli ennen Topparoikkaan siirtymistä	2.1	1,2	3, 6.1, 7.1	Likert/Sekamuotoinen
	2.2	1,2	7.2	Likert/Sekamuotoinen
	2.3	1,2	6.3, 6.4	Likert/Sekamuotoinen
3. Millaisia ongelmia on nyt Topparoikassa ollessa	3.1	2,3	3.1	Likert/Sekamuotoinen
	3.2	2,3	3, 6.1, 7.1	Likert/Sekamuotoinen
	3.3	2,3	7.2	Likert/Sekamuotoinen
	3.4	2,3	6.3, 6.4	Likert/Sekamuotoinen
	3.5	2,3	3, 3.1	Avoim
4. Mitä muutoksia vanhemmat ovat huomanneet Topparoikkaan siirtymisen jälkeen	4.0	3	3.1	Nominaali
	4.2	3	5.1	Sekamuotoinen
	4.3	3	3.1	Dikotomia
	4.4	3	3.1	Sekamuotoinen
	4.5	3		Avoim